

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO IX

ŠTEVILKA 77

JULIJ 1981

Povečevanje proizvodnje

»Ko govorimo o gospodarjenju v občini, je treba povedati, da organizacije združenega dela v primerjavi z lanskim letom dosegajo dokaj dobre rezultate. Vendar pa se v teh rezultatih v znatni meri odražajo višje cene in manj povečan fizični obseg proizvodnje. Tako problemi, kot so veliko povišanje cen surovinam in materialom, poleg tega pa še poslabšana oskrba s temi materiali, niso obšli naših organizacij združenega dela, kar vse omejuje možnosti za večjo proizvodnjo in s tem tudi za boljše rezultate. Večja proizvodnja pa bi lahko pomenila še večji izvoz, kot je bil dosežen, kar bi pomenilo nadaljnji prispevek k izboljšanju zunanjetrgovinske bilance. Ta šibka točka našega gospodarstva nasploh, nadalje velika investicijska poraba, povečanje splošne in skupne porabe, naglo naraščanje cen povzročajo take probleme, da so morali o njih razpravljati zvezni in republiški organi, ki so z ukrepi pozvali vse nosilce gospodarjenja ter organe družbenopolitičnih skupnosti, da še odločneje uresničujejo cilje in naloge dogovorjene ekonomske politike, kar je v interesu nadaljnega uspešnega razvoja socialističnega samoupravljanja, krepitve ekonomske in politične stabilnosti naše države ter njenega mednarodnega položaja. Pred nami so torej odgovorne naloge. Ne samo gospodarstvo, tudi v dejavnostih splošnega družbenega pomena se bodo morali vprašati, kako je z njihovo produktivnostjo, racionalizacijo dela, z zmanjšanjem stroškov itd. ter zmanjšati pritisk na sredstva iz gospodarstva. Razprave o prispevnih stopnjah se bodo morale spremeniti v razprave o ponujenih programih, da bi ugotovili, ali res vsebujejo samo tisto, kar neobhodno potrebujemo. Na ta način bi tudi v večji meri prišla do izraza svobodna menjava dela«, ocenjuje sedanjí gospodarski položaj v občini predsednik Vladimir Mejač.

Čeprav je čas počitnic pa sedanjí zaostrení boj za stabilizacijo zahteva takojšnjo akcijo in konkretne ukrepe in ne sme pomeniti enkratne kampanje. Potreben je torej temeljit zasuk v ravnanju v vseh okoljih, če hočemo zaustaviti poglabljanje gospodarskih težav, zato so na zvezni in republiški ravni že sprejeti številni ukrepi na področju delitvenih razmerij, skupne in splošne porabe, investicij, kreditiranja zunanjetrgovinske menjave itd., ki bodo vplivali tudi na življenje in delo v naši občini. Vsi družbenopolitični dejavniki v občini so glede na stališča zveznih in republiških organov takoj začeli z akcijo.

Izvršni svet je temeljito pretresel stanje v gospodarstvu in se zavzel, da se na vseh ravneh v temeljnih organizacijah s področja gospodarstva in negospodarstva kot tudi pri vseh uporabnikih družbenih sredstev ponovno pregleda in predela stabilizacijske programe. Ti morajo biti obravnavani hkrati z obravnavo periodičnih obračunov za prvih šest mesecev. Pri tem pa morajo predvsem pregledati, realnosti investicij, fizično rast proizvodnje, porabo energije in možnosti izvoza za konvertibilno področje in ne samo finančne pokazatelje, ki

dostikrat izhajajo iz visoke rasti doseženih cen. Z organizacijo in tudi s prilagajanjem dopustov je nujno potrebno doseči maksimalno rast proizvodnje do konca leta — so menili na seji Izvršnega sveta.

Vzpodbudno pa je, da se tega dejstva temeljito zavedajo v delovnih organizacijah. Tako so na sestanku vodilni iz naših organizacij združenega dela poudarjali, da se v njihovih sredinah temeljito lotevajo vseh ukrepov, da bi še povečali proizvodnjo. V Industriji usnja na primer so se že dogovorili, da bodo delali tudi sobote in nedelje, če bo potrebno, da izvedejo razširjeni plan. Ugotavljali so, da stabilizacija zahteva, da se moramo vsak nečemu odpovedati, zato je nujno spraviti v prave okvire tudi vse oblike potrošnje.

Ko je Izvršni svet razpravljaj o uresničevanju družbenega plana in resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine in širše družbenopolitične skupnosti ter o prizadevanjih za izvajanje politike gospodarske stabilizacije, je poleg še omenjenega sprejel še vrsto sklepov. Med drugim tudi, da je potrebno maksimalno povečati izvoz na konvertibilno tržišče, četudi na račun nekoliko manjšega dohodka, ki bi ga lahko dosegli na domačem trgu. Do nove organiziranosti skupnih strokovnih služb SIC družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter prejšnje upravnih organov pa ni možno zaposlovati naših delavcev brez razprave v izvršnih organih, čeprav se zmanjšuje število zaposlenih zaradi upokojitve ali drugih vzrokov.

Zaradi preprečevanja večjih motenj pri izvajanju zdravstvenih storitev kot tudi zaradi vzdrževanja minimalnega standarda na področju komunalnih naprav kolektivne rabe pa je Izvršni svet predlagal, da se sporazuma le sprejmeta.

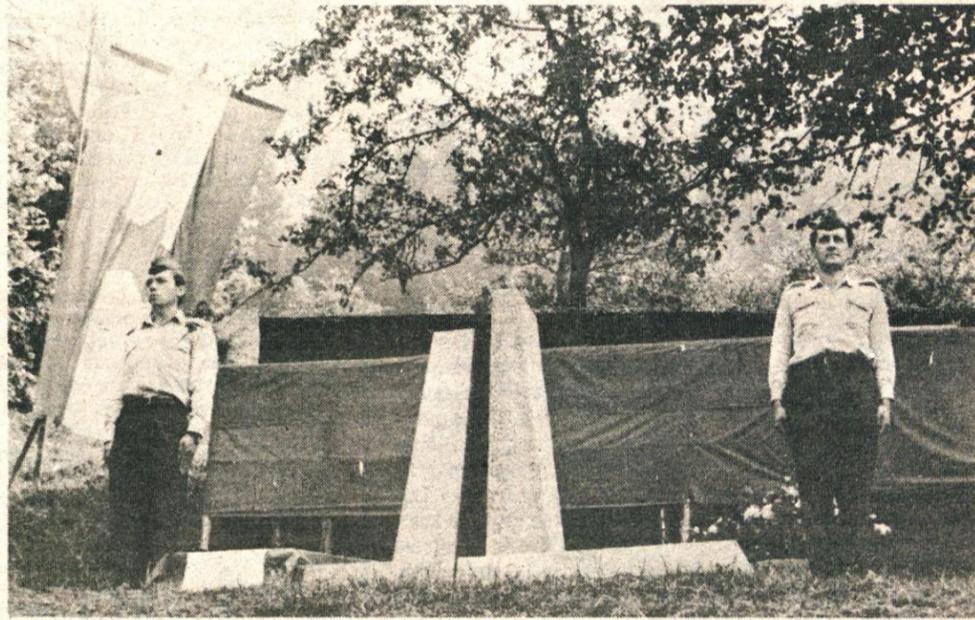
Tako na sestanku direktorjev, kot tudi na sestanku predsednikov delavskih svetov in osnovnih organizacij sindikata pa je bilo slišati predvsem mnenje, da so to naloge, ki zahtevajo precej finančnih sredstev, ki še dodatno obremenjujejo gospodarstvo. V vseh razpravah je bilo prisotno tudi mnenje, da je moč predvsem na področju družbenih dejavnosti marsikatero stvar opraviti tudi s prostovoljnimi delom.

Pri pregledu investicij so ugotovili, da so na spisku pri SDK tudi investicije, ki pa so praktično fizično že zaključene, le da nimajo uporabnih dovoljenj. Na področju gospodarstva je letos predvidenih sedem investicijskih naložb. Že sedaj pa kaže, da nekaterih med njimi ne bo možno izvesti ob še zaostrenejših pogojih investiranja. Sicer pa je bilo ravno na sestanku direktorjev slišati, da preveč vlagamo v zidove, premalo pa je investicij, ki so usmerjene v modernizacijo in racionalizacijo proizvodnje.

O tej aktualni problematiki in predlaganih sklepih IS pa bosta razpravljala tudi zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti.

Na spomenik so položili venec tudi pripadniki naše kasarne, ki nosi njegovo ime in mu izkazali čast.

Odkrit spomenik Ignacu Voljču — Fricu

V KS Pameče—Troblje v občini Slovenj gradec so v nedeljo 12. julija odkrili spomenik narodnemu heroju, našemu rojaku Ignacu Voljču-Fricu. Spomenik je na mestu kjer je padel.

Svečanosti so se udeležili tudi številni naši borci in aktivisti ter pripadniki kasarne »Ignaca Voljča-Frica« z Vrhnike.

OB TRADICIONALNEM SREČANJU ŠPORTNIKOV VRHNIKE IN GONARSA

Rezultat pomemben, prijateljstvo še bolj

Tradicionalno srečanje športnikov pobratenih mest Vrhnike in Gonarsa, je bilo letos na Vrhniki.

Prejšnji mesec so gostovali mladi atleti, nogometaški kadeti in seniorska ekipa košarkarjev iz Gonarsa.

Kot je običaj, kadar se srečajo stari znanci in prijatelji, so bili boji korektni, zmagal pa je tisti, ki je imel v pravem trenutku več moči in športnega znanja. Seveda je tudi športna sreča vplivala na veselje zmagovalca.

Mladi atleti Vrhnike — člani SSD Kurir iz OŠ Ivan Cankar — so bili boljši od svojih vrstnikov iz Gonarsa. Nogometaši, kadetsko moštvo NK Usnjar, pa so morali gostom priznati premoč. V zelo zanimivi tekmi, ki bi jo z malo več športne sreče lahko zmagali, so izgubili z 1:2 (0:1). Vendar bo priložnost za obračun že jeseni, ko bo po vsej verjetnosti povratno srečanje.

Mladi košarkarji Vrhnike niso imeli preveč treme pred starejšimi gosti. S hitro igro, polno poleta, so jih nadigrali in zaslužno zmagali z desetimi točkami razlike.

Na koncu lahko mirno rečemo: taka srečanja so nujno potrebna, saj je njihov cilj in namen jasen in upravičen. Šport še kako vpliva na skupnost dveh sredin, čeprav sta to naroda z dvema različnima družbenima ureditvama, ko sta v tem primeru naša domovina in sosednja Italija. Ravno šport lahko poruši politične razlike in državne meje. Srečanje športnikov, ki sta ga vodila predsednik SO Vrhnika Vladimir Mejač in mestni župan Gonarsa Ioan Ottavio, je najboljši dokaz, da je v takih primerih športni uspeh pomemben, ne pa primaren.

MOMIR ARSIC

V KS DRENOV GRIČ — LESNO BRDO

Podaljšani krajevni samoprispevek

Spoznanje, da tudi nadaljnji razvoj krajevne skupnosti ne bo možen brez lastnih sredstev je vodilo krajan Drenovega griča, da so na referendumu 21. junija izglasovali podaljšanje krajevnega samoprispevka. Že 1976. leta so se dokaj številno odločili, da bodo združevali 1,5 odstotka od osebnih dohodkov za rekonstrukcijo in asfaltiranje najvažnejših cest v krajevni skupnosti. Že leta 1978 so uspešno ob finančni pomoči IUUV, SKIS in Minerala zaključili prvo fazo asfaltiranja cest, letos pa še drugo.

Ravno ti uspehi, spoznanje krajanov in nenazadnje dobro pripravljena politična akcija so vodili krajan, da so se kar 66,7 odstotno odločili za podaljšanje samoprispevka. Z zbranim denarjem bodo v naslednjih petih letih dokončali asfaltiranje cest, uredili gasilski dom, ki je hkrati dom krajanov in družbenopolitičnih organizacij, sodelovali pri razširitvi pokopališč v Ligojni in Lesnem brdu ter uredili športno igrišče.

(Obširnejši zapis o življenju, delu in načrtih v KS Drenov grič bomo objavili v prihodnji številki časopisa).

Rezultat pomemben, prijateljstvo še bolj

CANKARJEVA KNJIZNICA VRHNIKA

DELOVNA ZMAGA

Asfalt do Zaplane

Zaplančani so se ob svojem krajevnem prazniku zbrali na začetku ceste, ki vodi iz vasi. Zbrali so se zato, da bi proslavili novo delovno zmago. V uporabo so izročili novo asfaltirano cesto in tako ponovno dokazali, da se tudi v tako majhni krajevni skupnosti, kot je Zaplana, da veliko narediti. Na otvoritvi ceste — udeležili so se je tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij — sta spregovorila predsednik občinske skupščine Vladimir Mejač in predstavnik KS Gregor Mesec. Trak pa sta prerezala predsednik KS Zaplana Ivan Trček in predstavnik vikačev Janez Dremelj.

»Vedno, skoraj vsako leto, ko praznujemo naš praznik, ga proslavimo z novimi delovnimi zmagami, saj smo z veliko verno in požrtvovalnostjo vedno uspeli doseči cilj, ki smo si ga zastavili. Že od leta 1973 beležimo v Zaplani velike uspehe in pridobitve,« je poudaril Gregor Mesec. Najprej so asfaltirali cesto skozi vas in se rešili prahu, ki jim je onesnaževal vodo. Imajo še kapnico. 1975. leta pa so začeli graditi nov gasilski dom in vanj vložili preko 19 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Ravno takrat so se lotili tudi telefonskega omrežja in pridobili 30 telefonov. Telefon ima tudi nekaj zelo oddaljenih domačij. Potrebna je bila tudi obnova električnega omrežja, saj na kmetijah niso mogli izkoristiti vseh strojev. Z električarji so našli skupen jezik in že jim sveti »boljša luč«. To so le najpomembnejše pridobitve, ki jim omogočajo še nadaljnji razvoj. Ne živijo več na nerazvitem področju.

»Nerazvitosti se ne rešuje samo z gradnjo tovarn na takih področjih. Naša občina ima dokaj razvejano gospodarstvo, zlasti industrijo, ki ima še veliko možnosti nadaljnega razvoja,

Vrvci sta prerezala Ivan Trček in Janez Dremelj

čprav že danes zaposluje preko 4000 občanov. Možnost za ustvarjanje dohodka pa moramo iskati tudi v kmetijski proizvodnji. Občinski plani predvidevajo znatna sredstva za pospeševanje kmetijstva, in v tem okviru živinoreje, ki ima glede na strukturo tal v naši občini še posebno ugodne pogoje. V prizadevanjih za ohranitev višinskih kmetij naj bi pospeševali živinorejo in s tem dosegli večjo proizvodnjo mesa in mleka. Dodatna možnost pa se kaže tudi na kmečkem turizmu, za katerega so vsestranski pogoji prav v Zaplani. Seveda se morajo za to najeti interesenti, ki pa jim bi priskočila na pomoč družba, tako v organizacijskem smislu, kot tudi s krediti,« je poudaril predsednik občinske skupščine.

Z asfaltiranjem te ceste in z izgradnjo električnega omrežja prav gotovo še niso rešili vseh problemov. Toda enotni in delavni kot so, bodo nedvomno še naprej uspešni. Tudi v bodoče bodo poskušali z roko v roki z lastniki počitniških hišic, ki so se že sedaj uspešno vključevali v njihova prizadevanja, še marsikaj postoriti. Iskali pa bodo pot tudi do tistih lastnikov, ki so do sedaj sodelovanje odklanjali.

V našem kraju

Ligojna, to ni mesto, je le večja vas, v kateri je življenje zelo živahno. Čeprav smo razdeljeni na dva dela, se počutimo, kot da smo vsi eno.

Gospodarsko ni zaostala. Skozi vas nas pelje lepa asfaltirana cesta. Pripravljajo pa se, da bodo asfaltirali tudi stranske poti. Veliko vaščanov ima telefon. Z elektriko in vodo nimamo težav. Največji napredek se kaže v kmetijstvu. Malokje imajo še konja, nadomestili ga je traktor. Poleti, ko se seno suši in obrača, še samo sem in tja vidiš, da to opravljajo ročno. Večinoma imajo za vsa kmečka opravila stroje. Nekateri kmetje imajo celo po dva traktorja.

Imamo tudi trgovino, v kateri dobimo vse za vsakodnevno porabo. Delavnost in aktivnost vaščanov se kaže v raznih sekcijah. Dobro imamo organizirano mladinsko organizacijo. Velikokrat hodimo na razne delovne akcije. Ne samo mi mladi, ampak tudi starejši se organizirajo in opravijo marsikakšno delo. Gasilsko društvo se je že izkazalo na tekmovanjih. Ker pa tudi mlade zanima delo gasilcev, deluje društvo mladih gasilcev. Zanimajo jih predvsem praktične vaje, ne samo pripovedovanje. Za najmlajše je pa seveda vrtec. V jeseni ga imajo trikrat na teden. Seveda pa tako kot drugje, tudi pri nas ne manjka sporov. S pogovorom pa se vse reši. Folklorne skupine ni treba predstavljati. Saj jo gotovo poznate, ker je uspešna na tekmovanjih.

Nekaterim meščanom, ki pridejo v Ligojno, najprej zasmeri iz hlevov. Ne ozrejo pa se okoli sebe. Videli bi veliko lepih gozdov in zelenih jas. Tam je svež in čist zrak. Samo tisti neprijetni vonj ni tako neznošen, da se ga ne bi dalo prenašati.

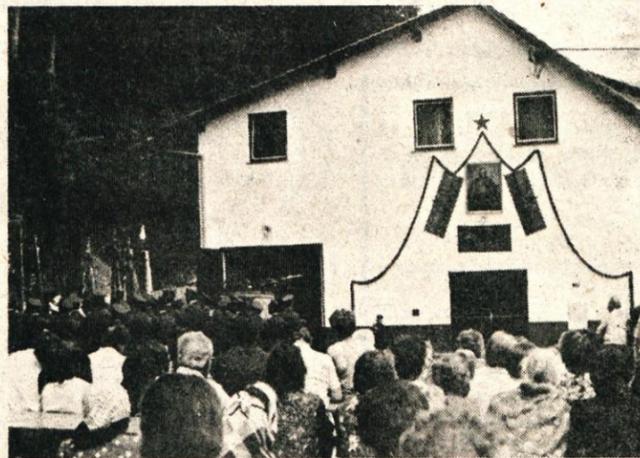
BREDA GARAFOLJ

Za praznik gasilski dom na Logu

Dan borca so na Logu počastili nadvse slovesno in delavno. Že dopoldan so se zbrali krajanje nad vasjo, v bližini kraja, kjer je bil novembra 1941. leta na pobudo KPJ ustanovljen odbor OF na Logu in odkril spominsko ploščo.

»S to slovesnostjo želimo predvsem mladim generacijam ponovno povedati, kaj je prinesel napor revolucionarjev, ljudi, ki so brezmejno verovali v pravico in srečo človeka, da izpričamo, kako je treba ljubiti domovino,« je ob tej priliki dejal predsednik krajevne konference SZDL Matija Lenaršič.

O tem, kako so delovali revolucionarji na njihovem področju in kako je prišlo do ustanovitve 1. odbora OF na Logu, je zbranim spregovoril

Gasilski dom, ki je tudi dom KS in družbenopolitičnih organizacij, je med največjimi v občini.

prvoborec, eden od ustanoviteljev tega odbora, Jože Verbič, ki je tudi odkril spominsko obeležje.

»Za kraj in krajane ter znance je pomembno odkritje tega spominskega obeležja. Kasnejši rodovi bodo spoznavali, da je tudi na našem področju že zelo zgodaj delovala napredna misel proletariata,« je na tej slavnosti dejal predsednik skupščine KS Milan Remškar, ko je razvijal prapor krajevne organizacije ZZB Log, v simboliki katerega je toliko trpljenja, solza, smrti in zmage.

Ob tej priliki so podelili tudi bronasta priznanja Osvobodilne fronte. Priznanja so prejeli: Franc Meglen, Milan Remškar, Janez Japelj, Miro Brumat in Osnovna šola Log.

Popoldne pa so se zbrali občani in gasilci pred obnovljenim gasilskim domom, ki je hkrati tudi dom krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, v njem pa je naša svoj prostor tudi knjižnica. Tako so kar na najbolj slavnostno proslavili 60-letnico ustanovitve prostovoljnega gasilskega društva na Logu.

Na slovesnosti je spregovoril tudi predsednik občinske skupščine Vladimir Mejač, ki jim je čestital k novi delovni zmagi, ki je plod vsestranskega prizadevanja vseh krajanov Loga. V nadaljevanju pa je med drugim govoril o delovanju in pomembnosti dobre organiziranosti v krajevni skupnosti.

»Prav krajevna skupnost je v našem sistemu tista osnovna interesna in samoupravna skupnost, kjer lahko delovni ljudje in občani ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo svoje interese in potrebe. Prav ta raznovrstnost in številčnost pa je osnova vseh aktivnosti, ki se v končni fazi odražajo v programih dela kot programih vseh, ki delujejo v okviru krajevne skupnosti. Realizacija teh programov, kakor tudi delovanja KS nasploha, pa je odvisna od sredstev, ki jih ima za to na razpolago. Ob vseh teh spiskih potreb pa je sredstev vedno premalo in smo zaradi njih vedno v zaostanku za željami in potrebami. Razloge za to je iskati v tem, da še vedno nimamo rešeno vprašanje financiranja krajevni skupnosti. Ostajamo pri že znanih proračunskih virih in tako imenovani glavarini, ki pa ne zagotavlja dotoka sredstev predvsem iz OZD, ki so izven občine. Če upoštevamo, da je v teh OZD za-

poslenih preko 3.500 naših občanov, pomeni to izpad znatnih sredstev, ki se ne realizirajo v naših krajevni skupnostih. Vprašanja nanciranja potreb naj bi se po načelih planiranja reševala preko s moupavnih sporazumov TOZD, torej tudi tistih, ki so izven občine, so v njih zaposleni naši občani. To pa je glede na veliko število le skoraj nemogoče in zato ostaja pretežno breme na TOZD v občini. Tudi se zato porajajo želje po tem, da bi vsaka krajevna skupnost imela svojo delovno organizacijo, ki bi ob delitvi dohodka na podlagi s moupavnega sporazuma zagotavljala sredstva za njene potrebe.

Vendar pa v zvezi s financiranjem potreb ne smemo zanemariti krajevne samoprispevka, ki je in ostaja nepogrešljiv dodaten vir za razvoj materialne baze krajevni skupnosti. V naši občini se že vrsto let krajanje posameznih poslužujejo takega vira financiranja.

Namensko so ti prispevki usmerjeni v modernizacijo cest javne razsvetljave, kanalizacije, elektrifikacije itd., torej povsod tam, kjer je izkazan posreden interes krajanov.

In prav krajevni samoprispevki so omogočili, da je bilo v preteklem srednjoročnem obdobju, ob pomoči združenih sredstev na račun občine in najetih kreditih, asfaltiranih veliko cest in cestnih odsekov tako da danes ni v občini krajevne skupnosti brez modernizirane ceste. S tem smo tudi realizirali dogovor, po katerem naj bi vsaka krajevna skupnost imela asfaltirano povezavo z občinskim središčem.

Tudi vaša krajevna skupnost se je s krajevnim samoprispevkom vključila v ta prizadevanja in ste poleg modernizacije cest uredili nekatere druge probleme. Pohvale vredna je aktivnost v tej smeri sosednjih krajevni skupnosti, to je Dragomer — Lukovica, Bevke, Drenov grič, ki so si prav tako s samoprispevkom zagotovili višji družbeni standard. Omenjene tri KS — vključno z vašo pa predstavljajo zaokroženo celoto v tem predelu naše občine, ki se po določeni značilnosti razlikuje od ostalih dveh centrov Vrhnike in Borovnice, zato bi kazalo vzpostaviti trdnejše medsebojne stike. Sorazmerno tega področja največ zaposlenih v Ljubljani.

Ob hitrem naraščanju prebivalstva v tem predelu pa nastajajo problemi predvsem na komunalnem področju. Komunalna problematika v celotni občini je že sama dokaj pereča, zato naj bi jo reševali uvedbo dodatnega 1 % prispevka iz dohodka, saj brez tega ne možno realizirati srednjoročnega programa. S tem prispevkom naš SKIS realizirala svoje plane na celotnem področju občine, zato je liko bolj upravičena zahteva, da je treba z Ljubljano doseči dogovor o združenju sredstev za vzdrževanje komunalnih naprav, ki bi jih iz dohodka za tiste delavce naše občine, ki so tam zaposleni. Vendar

Prvoborec Jože Verbič je odkril spominsko obeležje, kjer je novembra 1941. leta ustanovljen odbor OF na Logu.

pa je treba povedati, da se ta pobuda težko uveljavlja, zato bi prav, da o tem spregovorijo naši občani tam, kjer delajo, kar bi postavljalo podporo prizadevanjem občine, da se ta problem reši na ta način.

Ob zaključku pa je izrazil prepričanje, da bo tudi v bodoče delo občanov temeljilo na skupnih prizadevanjih in akcijah.

Log — 60-letnica gasilstva

Kot v mnogih KS tako je tudi pri nas na Logu najbolj delovno in uspešno gasilsko društvo. V vasi imamo nekaj krajanov, katerim bi lahko rekli gonilna sila loškega gasilstva. Te bi rad tudi podrobneje predstavil.

Predsednik društva je Anton Kavčnik, poveljnik Franc Stanovnik, ki je obenem tudi vodja čajev, tajnik društva je Herman Završnik. Gospodar doma je pa Avgust Armič. To so vsi delovni, pošteni občani. Mnogi jim sledimo in zato ni naključje, da se danes, ob 60-letnici loškega gasilstva, lahko ponasamo z največjim domom v celi občini. 60 let v zgodovini človeštva res ni mnogo, ali v življenju nekega društva, ugašenega na človeški moto »za pomoč sočloveku«, za varstvo njegovega premoženja, za zaščito materialnih dobrin, je 60 let dela in življenja takšne organizacije res pomemben jubilej. Ob tem pomembnem jubileju smo se sešli vsi, ki jim je gasilstvo ne samo gasilska ideja, temveč ideja človekoljubja. To naj bi bil zbor dobro mislečih ljudi, vedno pripravljenih pomagati svojemu bližnjemu — ne glede na to, kakšni so sicer naši odnosi v vsakdanjem življenju. Zato bi rad ponovno poudaril, da je gasilstvo množična organizacija po vsej Sloveniji, z bogato tradicijo in ni le navadno društvo, v katerem se zbirajo ljudje z določenimi interesi, organizacija, ki razvija tudi dobre medsebojne odnose.

Naše društvo je bilo ustanovljeno leta 1921. Že ob ustanovitvi si je pod vodstvom tedanjih članov ustanovitelja Ivana Remškarja, učitelja Vrhovca, Jurija Kozjaka, Janeza Sojerja in še živčih in neživčih članov nabavilo ročno brizgalno. Ta brizgalna je bila dostikrat koristno uporabljena pri gašenju požarov in varovanju premoženja občanov. Gasilsko paradjo je popestrila tudi ta prva gasilska brizgalna izpred skoraj 60 let, ki je še danes sposobna služiti svojemu namenu.

V letih 1931—1935 je bil zgrajen gasilski dom. Ta dom je postal kulturno in prosvetno središče vasi. Zato smo nanj še posebno ponosni, saj se zavedamo, da prispeva ne samo k razvoju gasilstva, temveč tudi slovenske ljudske kulture. Da je bilo že takrat mogoče zgraditi tako velik, morda ne bo pretirana beseda — veličasten dom — so prispevali občani z delom, materialnimi sredstvi in tudi z denarjem. Naj jim bo vsaj na tem mestu izrečena beseda prisrčne zahvale! Vsi tisti,

Stanovnik Franc

Armič Avgust

Kavčnik Anton

ki so prispevali na kakršenkoli način za naš dom, naj vedo, da so prispevali v dobro skupnost vse naše vasi, kakor tudi v svoje dobro.

Med minulo vojno je sicer društvo začasno zamrlo, toda ostal dom, ostala je brizgalna. Po osvoboditvi se je društvo obnovilo, kar se je obnovilo vse naše življenje. Leta 1958 je uspelo društvu nabaviti manjšo motorno brizgalno znamke TMZ. S tem je bil storjen velik korak naprej v življenju našega društva.

V društvu so začeli prihajati mladi ljudje, ki so spoznali pomembnost vlogo gasilske organizacije. Pod strokovnim vodstvom tovarnika Franca Stanovnika so se ti ljudje strokovno izpopolnjevali in kljub manjkajvi opremini vedno sodelovali pri gašenju vseh požarov. V letu 1970 je bil nabavljen rabljen avtomobil. Za nabavo tega avtomobila ima veliko zaslug Franc Vehar. To je bil TAM 2000, katerega so skupaj preuredili tako, da je služil svojemu namenu.

V desetletju 1970—1980 je bilo naše društvo najbolj delovno, temu je veliko pripomogla tudi reorganizacija krajevne samouprave. V letu 1971 je pokojni Zupan nabavil brizgalno ILO. Po dobrih desetletjih smo nabavili že novo motorno brizgalno znamke »Rosenbauer«. V letu 1975 pa smo razvili svoj društveni prapor. Postavili smo tudi drant, ki je priključen na vaški vodovod. Samostojno smo organizirali tečaj za gasilce in člane CZ, od katerih je uspešno opravilo tečaj 12 članov. Ravno tako je bil organiziran tečaj za pionirje in mladince našega društva. Že leta 1976 smo začeli načrtovati, kako adaptirati gasilski dom, katerega je že resno načel zob časa. Temu je veliko pomogel tudi malomarni odnos najemnikov, ki so gledali dom kot le nosno sredstvo. Ničhe pa se ni zmenil za preluknjano streho in padajoče ostrešje. Leta 1977 je bil izvoljen gradbeni odbor, v katerem so bili zastopani: gasilsko društvo kot lastnik doma, krajevna skupnost in vse družbenopolitične organizacije na Logu. Že naslednje leto so stekla gradbena dela, ki so trajala vse do letos. Za adaptacijo tega doma so bila poskrbljena sledeča finančna sredstva, katera so prispevali: SIS za varstvo pred požarom 170.000 din, Kulturna skupnost Vrhnika 250.000 din, Krajevna skupnost Log 830.000 din in PGO Log 244.000 din. Bilo je opravljenih tudi 5.907 preostalih delovnih ur, 45.000 din prevozov in darovanega 25 kub. m lesa.

Vse to so sicer suhoparne številke, toda kdor je od začetka sodeloval pri gradnji, ve, da je bilo vloženo nešteto kapelj znoja, mnogo dobre volje, da je dom danes tak, kot ga vidimo na sliki.

Z odprodajo starega avtomobila TAM 2000, kateri nam je služil celih 10 let, so v letu 1980 nabavili sicer rabljen, toda še vedno dober avtomobil TAM 2001. Finančna sredstva za nabavo tega avtomobila so prispevali: Gasilsko društvo 20.000 din in SIS za varstvo pred požarom 60.000 din. Vse to je bilo ob 60-letnici predano v uporabo željo, da bi še dolgo časa služilo svojemu namenu. Vsem, ki ste karkoli prispevali za razvoj loškega gasilstva, pa še enkrat iskreno hvala.

LUDVIK ROŽN

Krajani Podlipe, Smrečja pred praznovanjem

Kot na vsakoletnem tradicionalnem srečanju odseljencev iz KS, tako tudi letos še posebno praznično v soboto, 1. avgusta, ko bomo skupno z odseljenici prvega praznovanja krajevni praznik. Avgust 1942 je dan, ki ne bo nikoli pozabljen, ta dan so italijanski »črnolčniki« požigali vas Podlipo in uničevali vse, kar se jim je zahotelo. Krajevni praznik bomo praznovali vedno prvo soboto v avgustu, obenem z obhajanjem naših odseljenih krajanov. Posebno pomemben bo ta dan tudi zato, ker bosta uradno otvorjena nova asfaltna cesta ter pravkar dokončani most čez Podlipščico. Krajani obeh vasi so s samoprispevkom prispevali po svojih možnostih, vendar je bilo to vse malo. Brez pomoči skupnosti ne bi zmogli velikih stroškov. Zato se ob tej priložnosti spomnimo vseh, ki so nam pomagali do uresničitve te velike pridobitve za naš kraj. Vabimo vse, ki želite z nami praznovati v naši lepi dolini Podlipe, da nas obiščete. Pričetek bo ob 17. uri pri novem mostu. Poskrinjeno bo za dobro in za potrebo. Zabavali nas bodo domači fantje »Trček« iz Smrečja. Manj kot ne bo narodnih noč z nageljni in kulturni program.

JULKA FORTUNA

Vrhniški radioamaterji tekmujejo

Radioamaterji tekmujejo na več načinov. Tako sestavljamo bolj ali manj zahtevna elektronska vezja od usmerilnika do sprejemno-oddajne postaje, tekmujejo v hitri vzpostavitvi radijske mreže za primer nevarnosti (potres, poplave ali druga nesreča), vzpostavljamo zveze na razdalje, večje od 3000 km.

Oživitvi poskušamo tudi športno tehnično vrst radioamaterstva — lov na lisico ali amatersko radiogoniometriiranje, ki ga je že tam okoli leta 1960 na Vrhniki uvedel amaterski navdušenec Milun Lazarevič. Kot vemo, je lisica zvita zver, vendar ta, ki jo lovijo radioamaterji ni »stekla«. »Lovci« namreč z radijskimi sprejemniki in malimi usmerjenimi antenami iščejo skrite oddajnike — lisice. Fizično morajo biti pripravljene kot športniki tekači in poznati morajo zakonitosti širjenja radijskih valov ter Morsejevo abecedo.

Najraje so udeležujemo tekmovanj, v katerih je potrebno v določenem času vzpostaviti čim več zvez. Le-ta se odvijajo na vseh valovih dolžinah, ki so odmerjene radioamaterjem.

V soboto in nedeljo 6. 7. junija 1981 smo sodelovali v tekmovanju za pokal Zveze radioamaterjev Jugoslavije na ultrakratkovalnovnem področju 2m. Da bi dosegli čim boljši rezultat, smo se povzpeli na Ljubljanski vrh. V dveh avtomobilih je 5-članska ekipa (Branko, Franci, Matija, Slavko in Vili) po napmem potiskanju zavzela vrh v soboto popoldne in se namestila v zapuščenem bunkerju.

Postavili smo devetmetrski stolp za 19-elementno anteno, priključili radijsko postajo na električni agregat in ob 17. uri pričeli z delom v tekmovanju. V nadaljnjih 24 urah smo se vsi zvrstili za postajo, vzpostavili 171 zvez ter dosegli nekaj čez 30.000 točk (en km razdalje pomeni eno točko). S tem rezultatom bomo uvrščeni nekje na sredini lestvice sodelujočih, saj so naši tekmeči delali na višjih vrhovih, z boljšimi antenami in večjo močjo oddajnikov.

Najdaljšo zvezo 605 km z Vzhodno Nemčijo je vzpostavil Vili, Slavko je naredil največ zvez čez 500 km, Branko je svoj osebni rekord 327 km izboljšal na 512 km, podobno kot Matija in Franci. V primerjavi

s kratkovalnovnimi zvezami, kjer so razdalje več tisoč km nekaj povsem običajnega, je to seveda malo. Toda ob dejstvu, da je npr. na Vrhniki težko doseči dober sprejem UKV signala RTV Koper ali Zagreb pri razdalji okoli 100 km, je vsa zadeva bolj razumljiva. Ti rezultati so bili doseženi v pogojih normalnega širjenja UKV. Še istega dne ob 19. uri pa je Slavko iz prostora kluba na Vrhniki vzpostavil zvezo s petimi postajami iz Švedske z odbojem UKV od takomenovanega »E« sporadičnega sloja ionosfere. Največja razdalja je bila 1520 km, kar je absolutni klubski rekord (UKV).

Prebrali ste kratek zapis o aktivnosti vrhniških radiamaterjev. Če smo vas s tem obvestili, da obstajamo, ali celo prebudili v vas željo po sodelovanju, se nam priključite! Predvsem v popoldanskem in večernem času nas lahko vsak dan najdete v prostorih radiokluba v Domu JLA Vrhnika. Tudi pokličete nas lahko po tel. 752-316.

RADIOKLUB
»IVAN CANKAR«
VRHNIKA
VILI OBLAK

Staršem in učencem osnovne šole Log-Dragomer

Sprejeto je organiziranje pouka na novi osnovni šoli Enoizmenski pouk — samo dopoldne — bodo imeli vsi učenci 1. in 2. razredov ter vsi učenci predmetne stopnje (5. — 8. razredov). Dvoizmenski pouk bodo imeli te učenci vseh 3. in 4. razredov.

Podaljšano bivanje bo organizirano:

- dva oddelka za prve razrede,
- en oddelak za druge razrede,
- dva oddelka za tretje in četrte razrede.

Vpisi in prijave učencev v osnovno šolo in podaljšano bivanje so v avgustu, od 17. do 22. avgusta, v novem posloju šole!

OS LOG-DRAGOMER

Anton Debevec

Na hribih je večkrat gorelo

6

Borba nad kraljevo dolino

10. junija 1942. leta so Hribovci udarnega voda izvedli do tedaj največjo akcijo, ki je pomenila nekakšen ognjeni krst te enote, saj jim je bil to prvi neposredni spopad z italijansko vojsko. To je bila borba iz zasede pri Belem potoku nad Kraljevo dolino na poti, ki iz Borovnice pelje na Pokojišče. Italijani so namreč svojo posadko v oporišču na Trebelniku nad Zavrhom vsak dan oskrbovali z živžem in ostalim. V ta namen so pošiljali iz Borovnice skupino kakih 20 mož z mulami, ki so nosile potrebno hrano in ostalo. Komanda Šerčerjevega bataljona je sklenila to preskrbovalno kolono napasti iz zasede in jo uničiti. Za to nalogo so odredili udarni vod kateremu so dodali še nekaj borcev iz ostalih enot 3. čete, tako da se je za to akcijo zbralo okoli 22 mož s tremi puškomitraljezi. Akcijo je vodil Milan Svigelj-Marko, tedanji operativni oficir bataljona, doma iz Borovnice. Bil je eden od maloštevilnih oficirjev bivše jugoslovanske vojske, ki se je skupaj z bratom Jožetom že leta 1941 pridružil partizanom.

Partizani so zasedli položaje tik pod potjo, skriti za grmičevjem in pogrezneni v razroso resje, ki ga je tod vse polno. Imeli so namen pustiti italijansko kolono, da bi vsa prišla v objem zasede, in jo popolnoma uničiti, plen pa pobrati in se umakniti proti Vinjemu vrhu. Štalarjev Janez iz Vidmarjev Lobj sta bila prav na levem križu zasede v smeri proti Borovnici in sta imela nalogo, da Italijanom zapreta umik nazaj, potem ko bo zaseda udarila po njih. Dragarjev Tone, ki je bil zadnji na desnem križu zasede, pa je imel nalogo, da prepreči beg Italijanov po poti naprej proti Pokojišču oziroma zavrhu. Štalarjev Jože je pa dobil posebno nalogo, da na začetku zasede preži, kdaj se bodo Italijani pojavili izza ovinka in da o tem takoj obvesti vse borce v zasedi. Okoli 9. ure se izklo ovinka pojavijo prvi italijanski vojaki. To je bila predhodnica treh mož s puškomitraljezom. Jože je takoj stekel vzdolj zasede, da obvesti borce. Zaseda se je še bolj pritajila. Kmalu za predhodnico se je pojavila tudi glavnina kolone z mulami. Na čelu glavne kolone je hodil visok in mlad tenente s pištolo v roki. Hodili so v precej razmaknjeni koloni, prav počasi in sila oprezno, kakor da so čutili nevarnost, ki je na njih prežala. Zaseda je predhodnico pustila naprej, ko pa se je približala glavnina, je Marko zakričal, naj dvignejo roke in odložijo orožje. Oficir s pištolo v roki se je obrnil proti njemu in odgovoril: »No, no!« Tedaj pa je zaseda odprla ogenj iz vsega orožja. Že v prvih trenutkih je padla večina vojakov, ki so prišli v križni ogenj zasede, le omejen oficir skupaj s puškomitraljezom se je uporno branil iz neke kotanje ob poti, od koder ga je bilo prav težko izbežati. Marko je v nekem trenutku vstal in opazoval v smeri, kjer sta se Italijana tako uporno branila. Puškomitraljezec ga je opazil in mu z rafalom presekal obe nogi. Marko je omahnil v resje. Takrat pa je tudi Vidmarjev Jernej opazil italijanskega strelca in mu zalučal ročno bombo tako natančno, da je padla na pokrov puškomitraljeza in ubila oficirja in vojaka, orožje pa močno poškodovala. Pred zasedo ni bilo nikogar

več, ki bi oddal en sam strel. Vendar pa borbe s tem še ni bilo konec.

Zgodilo se je nekaj, česar partizani niso mogli predvideti niti vedeti. Namreč, skupaj z obskrbovalno kolono je šla tudi enota, namenjena za zameno celotne posadke na Trebelniku, tako da je bilo število italijanskih vojakov dvakrat večje od tistega, na katerega so računali partizani. Seveda je tudi kolona bila znatno daljša, tako da je samo manjši del te kolone prišel pod ogenj zasede. Tisti del kolone, ki je ostal zadaj, je zavzel položaje in začel streljati proti zasedi. Del vojakov pa se je začel približevati zasedi od spodaj, po poti, ki gre na Lašče, tako da je partizanom že grozila nevarnost, da jim odrežejo umik nazaj proti Pokojišču. V naglici so pobrali plen, ki ni bil prav majhen, saj so poleg orožja pobrali tudi tovor dveh italijanskih mul, ki sta ubiti ležali na poti. Zadnja pa sta ostala Vidmarjev Jernej in Štalarjev Jože, ki sta reševala težko ranjenega Marka. Nekaj časa stga ga vlekla po poti, ko pa je tudi Marko uvidel, da bo d Italijani kmalu tam, je zaprosil, da ga odvedeta nekam stran od poti v grmovje in tam skrijeta in da se vrnejo ponj, ko se bodo Italijani umaknili. Tako sta tudi storila, saj ga sama ne bi mogla daleč spraviti. Potegnita sta ga v goščavo in tam pokrila z vejami.

Ko so Italijani dobili okrepitev iz Borovnice, so krenili po poti proti mestu spopada. Tam so svoje padle naložili in odpeljali v Borovnico, ostali pa so pot nadaljevali v smeri umika partizanov. Ker so s seboj imeli tudi psa, ki jim je kazal sled, so kamlu našli skritega Marka. Ko je Marko opazil prihajajoče Italijane, je začel streljati s pištolo. Zasuli so ga z ognjem in bombami. Tako je Marko umrl na pragu svoje domače vasi. Mrtvega so Italijani privlekli do poti, ga tam privezali za zadnjo premo gozdarskega voza ter ga tako nekaj pred večernim mrakom privlekli v Borovnico. Vrgli so ga za pokopališki zid, kjer je ležal še dva dni, nato pa ga je grobar pokopal prav tam.

V tej borbi je padlo 7 italijanskih vojakov in oficir, več pa je bilo tudi ranjenih. Ubiti sta bili tudi dve muli, ki sta nosili živžev v vrečah. Partizani, razen padlega Marka, niso imeli ne mrtvih ne ranjenih.

Tudi na Hribih so se našli ovaduhi

Prav kmalu se je videlo, da se na hribih malokaj zgodi da Italijani ne bi zvedeli za to in seveda ustrezno ukrepali. Dragarjev Tone iz Pokojišča je kmalu po kapitulaciji bivše Jugoslavije v Galetovi štali pod jasli zakopal zabojo municije. Nekdo od sosedov je to njegovo početje opazil in nesel Italijanom na ušesa. Posedovanje in skrivanje orožja ali streliva je bilo tedaj že prav nevarno. Karabinierska patrula, v kateri je bil tudi orožnik, ki je ostal še naprej v stari službi, je prišla ponj z listom, na katerem je pisalo DRAGAR ANTON in mu ukazali, naj pokaže, kje je skrilit tisti zabojo municije. Ker je tajil, so začeli v štali delati preiskavo, vendar pa so tam našli samo jamo, kjer bil skrilit tisti zabojo, katerega sta na srečo dva dni pred tem z bratom Ivanom odnesla ven iz vasi in tam skrila. Suvali so ga s puškinirni kopiti, ali Tone ni ničesar

priznal. Tudi prisotni orožnik ga je nagovarjal, da je bolje, če prizna, da ne bo tepen.

In še en dogodek! Ko je proti koncu junija meseca Debevec Marija-Jiblanševa iz Pokojišča prostovoljno dala par volov za partizane (njen sin Ivan je bil tudi partizan), so Italijani prav kmalu zvedeli za to. Ko je ne dolgo zatem nič hudega sluteča ženica odšla v Borovnico k nedeljski maši, so jo Italijani aretirali in zaprli, pozneje pa internirali na otok Rab, od tam pa v Gonars, kjer je leta 1943. od izčrpanosti in boleznii umrla. Bilo bi nepotrebno postavljati vprašanje, kako so Italijani vedeli, da je prav ona dala tisti par volov partizanom, pa tudi, kako so Italijani »prepoznali«, to ženičko v množici vernikov, ki so prihajali iz cerkve.

Za konec pa naj navedemo še en primer! Nekako spomladi 1941 ali pa morda celo že v letu 1940 sta od neke prišla zakonca Hvala in se naselila v prazni bajti na Padežu, ki tedaj menda niti ni imela pravega lastnika. Bila sta oglarja in sta po gozdovih Vinjega vrha in drugod žgala oglje, vmes pa oprezala za partizani. Tudi sovaščane sta imela stalno na očeh. Že skoraj javno se je govorilo, da vse nosite v Borovnico Italijanom na ušesa. Znala sta italijansko. Partizanska obveščevalna služba ju je zasledovala in spremljala početje. Ko pa je bilo zbranih dovolj dokazov, je partizansko sodišče odločilo, da se ju za kazen in drugim v opomin likvidira, kar je bilo v noči 10. 11. maja 1942. leta, tudi storjeno.

Velika rekvizicija V. Bistri

Nekako v tiste značajne in burne junijske dogodke spada tudi obširna rekvizicija ki jo je izvedel Šerčerjev bataljon. To je bila v glavnem prehranjevalna akcija izvršena pri graščaku Galetu. Dolga kolona partizanov je prikorakala po poti ki od križa vodi naravnost v Bistvo. Prehod čez progo so predhodno zavarovali v obe smeri proge z močnimi zasedami, ki so ostale tam vse do vrnitve tovarišev po končani akciji. Italijanski bunker je bil komaj 100 metrov stran od prehoda in vojaki so partizane čutili na prehodu, ali so raje tiho ždeli za debelimi zidovi. Kolona partizanov je šla mimo spuščeni zapornici.

Partizani so v Galetovih shrambah in hlevih nabrali največ žita, posebno pa koruze ki jo je bilo toliko da jo je vsak dvakrat nosil v nahrbtniku gori čez progo. Tisto kar so pustili skrito nad progo, so pa odnesli naslednji dan, saj vsega naenkrat itak niso mogli nositi. S seboj so odgnali tudi nekaj krav in pa štiri konje. Odnesli so tudi dve lovski puški saj je več kot sigurno da so jih partizani v tistih časih bolj rabili kot Gale. Žito in koruzo so potem partizani še dolgo časa mleli v hribovskih potočnih mlinih, katere pa so pozneje Italijani požgali.

Po tej akciji partizanov je graščak Gale zaprosil Italijane za pomoč in zaščito. Prošnjo so mu uslišali in tedaj je Bistra dobila stalno manjšo posadko.

Prihod II. grupe odredov

Pred večerom 25. junija 1942. leta, pride v Koželjski log, dolga kolona preko 500 partizanov iz II. grupe odredov ki jih je vodil njihov komandant Franc Rozman-Stane Mlinar in komisar Dušan Kveder-Tomaž Poljanec. Grupa je bila na poti preko Dolomitov in Goranjske namenjena na Štajersko. To je bilo ravno v času ko so Italijani pripravljali svojo veliko ofenzivo s katero so nameravali streti partizane. Napravili so načrt za prehod preko proge in ceste Ljubljana—Postojna, saj je bilo jasno da tako velika enota ne more priti neopaženo preko proge, ki je tudi močno zavarovana. Načrt je bil približno takle. Prvo noč t.j. 26.—27. junija bosta krenila dva bataljona in šla čez progo nekje med Ljubljanskim vrhom in Štampetovim mostom.

(se nadaljuje)

Državni odlikovanji

V začetku julija je predsednik občinske skupščine Vladimir Mejač ob prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij izročil odlikovanji Josipu Verbiču in Mariji Žitko. Predsedstvo SFRJ je odlikovalo Josipa Verbiča z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki. Te dni pa sta oba praznovala tudi visok življenjski jubilej — 90. rojstni dan.

JOSIP VERBIČ

Je že med obema vojnama sprejemal napredne ideje in deloval v Sokolskem društvu in Kmetijski družbi v Ljubljani. Kot dolgoletni predsednik podružnice Kmetijske družbe na Vrhniki se je zavzemal za napredno gospodarjenje v kmetijstvu, skrbel za nabavo in vzdrževanje kmetijskih strojev v skupni lasti članov družbe in pomagal z nasveti.

Leta 1941 se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje kot član Osvobodilne fronte in sodeloval z narodnoosvobodilno vojsko, v katero sta bila vključena tudi njegova dva sinova. Zaradi delovanja svoje družine je bil od poletja 1944 do osvoboditve zaprt.

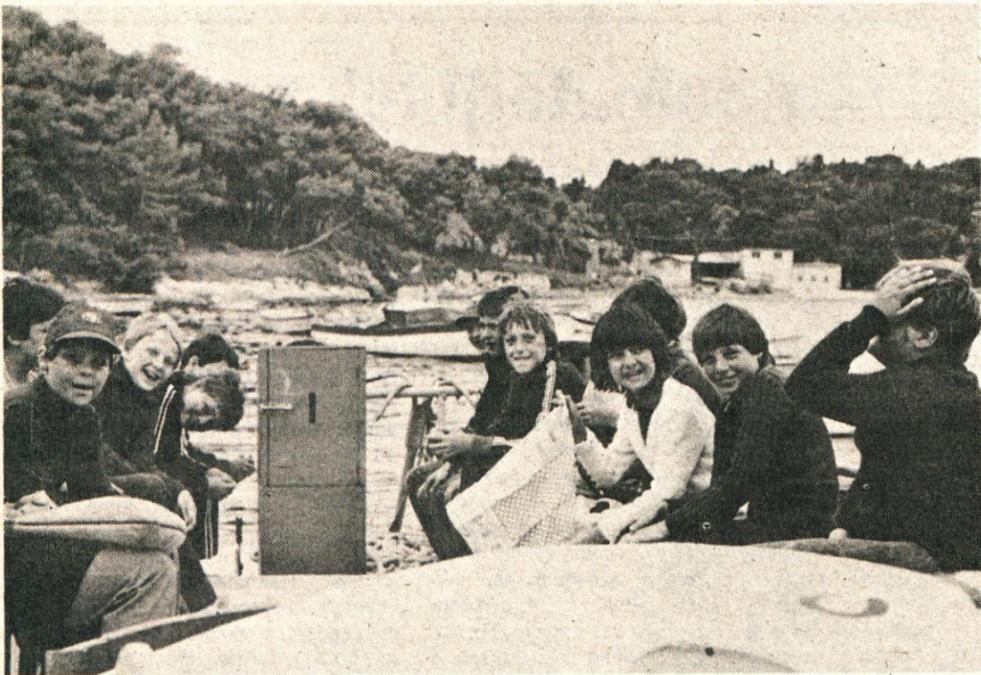
Po osvoboditvi se je vključil v krajevne in občinske organizacije. Do leta 1949 je deloval v krajevnem ljudskem odboru. Zelo aktivno je deloval v številnih akcijah pri obnovi in graditvi domov. Posledica tega dela je invalidnost, zaradi katere je bil v letu 1955 upokojen.

MARIJA ŽITKO

Je začela delovati za osvobodilno fronto v jeseni 1941. Prenašala je letake, orožje, sanitarni material in hrano za partizane. Na svojem domu je sprejemala ilegalce in skrbelo zanje. Spomladi leta 1942 so jo Italijani aretirali in jo po krajšem zaporu izpustili. Tedaj je zapustila svoj dom v Borovnici in se skupaj z možem preselila v Podpesek nad Podlipo, kjer je imela stalne zveze s partizani. Tu so jo Italijani v začetku avgusta 1942 ponovno aretirali in jo poslali v internacijo v Gonars. Vrnila se je ob kapitulaciji Italije. Takoj je nadaljevala z delom za NOB in februarja 1944 odšla v partizane, v Notranjsko okrožje.

Po osvoboditvi se je vrnila domov v Borovnico in se takoj vključila v krajevne in občinske politične organizacije in ostala pri tem aktivna do svoje visoke starosti. V narodni osvobodilni borbi je žrtvovala tudi sina.

Na izlet so se peljali s pravo barko.

K spomeniku Sergeja Maševa, kjer so imeli tudi uro zgodovine, so položili venec.

VALOVINE

Učilnica pod milim nebom

»Hura, gremo na morje!« so se veselili učenci 4. razredov naših osnovnih šol. In peljali se bomo z vlakom,« so radostno nekateri dodali. Res, v šolo v naravi v Valovine pri Pulju se je s posebnim vlakom odpeljalo 340 otrok iz osnovne šole Ivana Cankarja, Borovnice, šole s prilagojenim programom in iz podružničnih šol. Ko smo opazovali vrvež na železniški postaji, ni bilo težko opaziti nekaterih nekoliko zaskrbljenih lic staršev, saj so otroke prvič pošiljali »same« na morje. Tudi v radostnih obrazih je bilo nekaj treme. Marsikdo je šel prvič brez staršev na tako pot.

Ko smo jih obiskali v prečudovitem naselju Zveze združenj borbov iz Maribora v Valovinah, kjer so naši pionirji že 9. zapored njihovi gostje, smo že takoj videli, da je bila vsaka skrb staršev povsem odveč. Zagledali smo skupinico otrok, sredi njih pa vadiatelja Andreja. Vsi so bili v koplakah, še nekoliko mokri, kot da so ravno iz vode prišli. »Saj smo,« je dejal eden od njih. »Sedaj smo vsi v naši skupini plavalci. Ravno zdaj sta še zadnja dva splavala. In tovariš nas pelje na sladole. Obljubil nam ga je, ko vsi splavamo.« Najbrž so ga res zaslužili, videti je bilo, da so pridni in disciplinirani.

Nasproti pa nam že gre vodja letošnje šole v naravi Lojze Petermel. Ne, ni bil zagorel tako kot ostali in kot bi lahko pričakovali, saj so bili že sedem dni na morju. Le pozdravili smo se in se dogovorili, da se dobimo nekoliko pozneje. Čakalo ga je še nekaj dela. In verjeli smo, saj ni tako enostavno skrbeti za tako številno kolonijo. Tudi nezagorela polt ga je izdajala, da časa za kopanje nima ravno za pretek.

Lojze Petermel, vodja letošnje šole v naravi: »Prijateljstvo in tovarštvo med otroki se v šoli v naravi še bolj okrepi.«

Medtem smo šli na obalo. V zalivu so bile skupinice otrok, povečini zbrane okrog učiteljev in vadiateljev, nekaj skupin pa je bilo v vodi in pridno vadilo. Voda

Bojanini »Rakci« — pred Valovinami so bili še neplavalci, že po štirih dneh so že vsi pridobili »plovnost«.

je bila izredno topla. Že nekaj let nazaj namreč niso imeli take sreče z vremenom kot letos, so povedali vadiatelji. Zato so po sedmih dneh skoraj vsi, ki niso znali plavati, postali že plavalci. Tudi tisti pionirji, ki se jih je prijel ime »kamenčki«, so že preplavali nekaj metrov. »Malo sem se bal od začetka, zdaj pa me voda kar sama drži,« se je pohvalil eden bivših »kamenčkov«.

Pa da ne bo pomote. Pri poletni šoli v naravi ne gre samo za učenje plavanja. Vsak dan imajo tudi dve uri pouka. Seveda je program usmerjen v spoznavanje narave in k likovnemu pouku. Poleg tega so imeli tudi več kratkih ekskurzij, ogledali so si areno, položili so venec k spomeniku narodnega heroja Sergeja Mašera. Če si že na morju, se je treba peljati tudi s čolnom. In vsi so se peljali, vsak je za nekaj časa celo krmilo dobil v roke. Skratka, prilagajanje otrok na novo okolje in kolektivno življenje sta pomembni vrednosti šole v naravi.

Z otroki je bilo letos 65 učiteljev in vadiateljev. Razdelili so si delo. Pedagoško delo je bilo stvar učiteljev. Vadiatelji plavanja pa so imeli vsak svojo skupino, v kateri je bilo od 8 do 15 otrok, odvisno pač od znanja plavanja.

Opazovali smo jih pri kosilu — vsak dan so imeli pet obrokov; tudi dopoldne in popoldne so

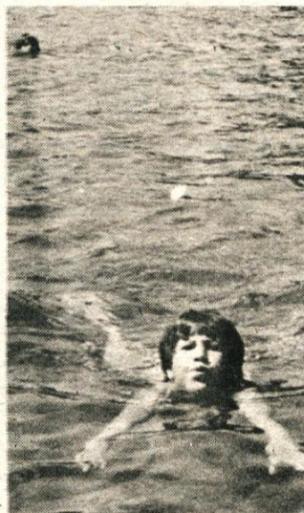
imeli malico — in prav zanimivo je bilo videti, kako gre vadiateljem od rok strežba. Tudi hrana je bila dobra. Ne bi mogli verjeti nikomur, ki bi trdil, da je bil lačen.

Ko so otroci odšli k popoldanskemu počitku, sta prisleda vodja šole v naravi Lojze Petermel in upravnik počitniškega naselja ZZB NOV Maribor Joža Pretnar.

»Glavni namen take šole je, da bi otroke naučili plavati. In letos kaže, da nam bo to povsem uspelo. Voda je tako topla, da otroci kar precej vadijo. Kaže, da bomo še uspešnejši kot prejšnja leta, ko smo povprečno naučili plavati 94 odstotkov neplavalcev. Prav gotovo pa je šola v naravi posrečena oblika pedagoškega dela tudi zato, ker se otroci navadijo na kolektivno življenje, cel dan so skupaj z vrstni-

ki, tudi z učitelji se še bolj zblizajo. Ravno tu se tovarštvo in prijateljstvo še bolj okrepi. Otroci si že izmenjujejo naslove — z nami so tudi četrtošolci iz osnovne šole Brezovica in skupina 23. otrok naših zdomcev s Švedske — da si bodo pozneje dopisovali. Vem za prijateljstva, ki so se skovala pred leti ravno v šoli v naravi in so še danes izredno trdna,« pravi Lojze Petermel. Upravnik počitniškega naselja pa dodaja: »Z Vrhničani smo dolgoletni prijatelji. Radi jih sprejmemo. Zadovoljni smo z njimi. Disciplinarni, redni in skrbni vadiateljev za otroke je izjemna. Predvsem delo učiteljev in vadiateljev me je prepričalo, da sem dobil zaupanje v šolo v naravi. Zdaj ko vidim, kako pazijo na otroke, bi v tako šolo brez pomisleka poslal svojega vnuka.« Kot da bi hotel to podkrepiti, še dodaja, da se njihovi gostje, to pa so predvsem borci kar čudijo, kako je v naselju pri toliko otrocih sploh lahko tak red.

Sicer pa je usoda tega naselja in s tem tudi naše šole v naravi v Valovinah vnaprej še neznan. Pogodba z občinsko skupščino iz Pulje letos poteče. »Za nas bo to kar precejšen udarec. Tu so namreč idealni pogoji za naše delo. Naselje je na polotoku in otroci se praktično ne morejo porazgubiti. Res bi bilo škoda, če bo ta camp ukinjen. Tu se počutijo dobro, tudi navadili smo se že na kraj. Ne nazadnje so ugodne tudi cene. Tako so starši prispevali po 1770 dinarjev za otroka. Vadiatelje in prevoz pa plača občinska izobraževalna skupnost. Otrokom iz socialno šibkih dru-

Po desetih dneh so bili zamahi že kot pri pravih plavalcih.

žin je pomagala izobraževalna skupnost, tako da so praktično tu v Valovinah vsi četrtošolci,« je pristavil Lojze Petermel.

Nad zdravjem otrok je bdela zdravnik. Hujših poškodb ni bilo, le nekaj manjših prask, ki pa so se hitro zacelile. Tako so vsi prišli domov celi in zdravi. Za vsak slučaj pa imajo v bolnico v Pulju navazane stike, tako da je zagotovljena tudi takojšnja zahtevnejša zdravniška pomoč.

Naselje je proti večeru polno otroške razigranosti. Česa vsega ne počno! Toda skrbne oči njihovih drugih očetov in mam jih ne spuste povsem iz vida. Tako smo pri klepetu z otroki zalotili »tovarišico« Jano Majer. »Imeti morajo veliko prostega časa, da se sprostijo, da imajo čas za sklepanje prijateljstva. Seveda pa se navajajo tudi na samostojnost,« nam je povedala in poudarila: »Koristna je takale oblika šole. Poleg tega, da se nauče plavati, spoznajo

obmorski svet, rastlinstvo in živalstvo. Kako prijetno se počutijo nas pri pouku pod borovimi drevesi. Krat obiščeta dve veвери drugimi so se tu naučili pisati pismo.«

Ko smo ravno pri pošiljanju pisma povedati, da otroci niso dan nestrno pričakujejo od doma. Toda nekateri so žili, da že nekaj dni niso pisali pisma od staršev. »Pisala prijatelj,« je dejal svetločelov Nato pa s tresočim glasom motnimi očmi potihlo pravi: »Ampak raje bi dobil pismo mamice.« Njegov pogled na šolce, ki so se v bližini hvale jim pišejo od doma, je bil nekoliko zavijajoč. »Bo pa je upajoče zatrdil in svetločelov zago. Najbrž ni bil ravno čen pri igri?! (Starši!)

Marsikaj novega spozna se nauče otroci v šoli v Domov so se vrnil bogato marsikatero izkušnjo. In najpomembnejše: plavati

Jana Majer: »Marsikaj otroci naučili tu v Valovinah, tudi pismo so se naučili.«

Taborniki so se lotili dela

Pred nekaj leti so bili vrhniški taborniki zelo delavni in aktivni. Vodili so jih pokojni Čamernik, njegova žena Ančka in njen sin. Obstajale so vse kategorije tabornikov od najmlajših do najstarejših. Ko pa je Čamernik umrl, se je njegova žena preselila v Ljubljano, kjer se je zaposlila tudi njen sin. Od tedaj je taborniško življenje na Vrhnikih precej zamrlo.

No, zadnje čase pa kaže, da se tabornikom obetajo lepši dnevi. DPO in tudi sami taborniki so predlagali, da vodstvo taborniške organizacije prevzame Pejić Tomislav, ki je taborniškemu odredu že prej aktivno pomagal. Taborniki so se odločili, da na izrednem občnem zboru izvolijo novo vodstvo. Taborniki so tudi dobili svoj dom, in sicer stavbo v Starem mlinu, od vrhniškega turističnega društva. Stavba pa je potrebna temeljite obnove, ker že dolgo časa ni služila svojemu namenu. Taborniki so se odločili, da jo obnovijo in preuredijo; pa ne le stavbo, ampak tudi kopalni bazen za odrasle in otroke, WC, okolico, postaviti nameravajo nove klopi in mize, urediti prostor za pečenje čevapčičev, da ne bi obiskovalci pekli vsepovsod in onesnaževali narave.

Ker je dela ogromno in tudi stroški ne

bodo ravno majhni, so se za pomoč obrnili na posamezne delovne organizacije; tako so jim v IUUV obljubili in dali opeko za prekritje strehe, opravili pa jim bodo — in nekaj so jim že — tudi manjša popravila. LIKO Verd so zaprosili za nekaj lesa za strop v stavbi in za deske na kopalnišču, od Opekarnice Vrhnik so dobili opeko za zid v stavbi, obrnili pa so se tudi na kamnolom Verd zaradi peska. Prav tako so se obrnili na Krajevno skupnost Vrhnika in SZD, da bi dobili svoj prostor tudi v sami Vrhnik.

Rabili bi ga za shrambo svoje opreme. Stari mlin, nekdanji priljubljeni izletniško točko, ki naj bi to ponovno postal, nameravajo taborniki obnoviti z udarniškim delom. Pripravili so že nekaj udarniških akcij (čiščenje stavbe in okolice, prevoz opeke itd.) Pri udarniškem delu so bili posebno prizadeti: Petrič, Sokač, Petkovešek, Ravbar, Hudalin in drugi prekaljeni taborniki, ki jim ni vseeno, kako njihova organizacija deluje in ki so prvi, na lastno pobudo, pričeli z delom. Videvši, da resno delajo, jim je še marsikdo pripravljeno pomagati. Tako jim je gozdna uprava ponudila novo montažno barako za Ljubljanskim vrhom.

Taborniška organizacija je pomembna tako v času elementarnih nesreč, kakor tudi v primeru vojne. Nekaj svojih šotorov

imajo še vedno na potrebnem območju Črni gori.

Pomembna pa je taborniška organizacija, in še kako, za vse mlade, saj se v zgajajo za dobre ljudi in tovariše, pripravljene vedno in povsod priskočiti na pomoč vsakemu, ki je pomoči potreben. Med čitnicami bodo starejši taborniki odšli tečaje za vodnike, kar je vsekakor potrebno, če hočejo dobro delati in nepe dovtati.

»Upajmo,« tako pravijo, »da bomo pravo sod naleteli na razumevanje, da bi mogli uresničiti svoje načrte. Obratno pa se tudi na vse občane s prošnjo, da bi bolj pazijo na lepoto narave in na objekti ki so nam zaupani v varstvo in upravljanje.«

V Starem mlinu in okolici smo razobe opozorile napise, bo pa tako s strani taborniške organizacije, turističnega in kmetijskega društva ter milice redna kontrola. Izgredniki in razbijači bodo strogo kaznovani.«

Taborniški organizaciji Vrhnika, odred Ivana Cankarja, želimo veliko uspeha pri njihovem delu. Obenem želimo, da bi čimbolj pomnožile vrste tistih, ki jim pri njihovem delu nesebično pomagajo.

IVAN MALAVAC

Bivali so v hlačah. V vsaki jih je bilo od dva do pet. Sami so si tudi postiljali postelje. Tele smo zalotili ravno pri pospravljanju.

Peti kulturni dnevi BISTRA 81

V juniju mesecu so se odvijali kulturni dnevi Bistra 81, s katerimi smo zaključili kulturno sezono 1980-81. V devetih dneh zaporedoma se je zvrstilo sedem domačih glasbenih in borovskih ljubiteljskih skupin, literarni večer s pisateljem Karlom Grabeljškom, likovna razstava deležencev II. likovne kolonije Bistra 80, večer kratkih etnoloških filmov, štiri dneve pa so izpolnili gostje: Svetlana Makarovič, lutkarji iz Ljubljane, gledališka skupina z Trnovelji pri Celju in Mateja Kolečnik ter Kvartet odal.

Vreme kulturnim preiditvam v naših vrhniških »križankah« ni bilo naklonjeno. Otvoritveni večer je bil nenavadno hladen. Ključnostnemu vzdušju prvega dne je pripomogla vzpodbudna beseda predstavnika pokrovitelja Liko-Vrhniška, Drobniča, in izpne kritične misli predsednika SK ZDL Janeza Pečarja o pomenu kulture, prizadevanjih, željah in potrebah na tem področju naši občini. Prvi večer Bistre 81 bil hkrati koncertni predvečer XII. šentviškega tabora — množične zborovske prireditve po vsej Sloveniji, zato je bil naš gost Mešani pevski zbor KUD »Poštar« iz Ljubljane (gosta je določil pripravljajalni odbor XII. Tabora). Tudi vsi naslednji dnevi so bili izpolnjeni. Čeprav je bil kresni čas, so

bile videti kresnice, kot da so se zmotile in prišle prezgodaj. Zato smo večino prireditev pripravili v grajski kapeli. Enkratno doživetje je bil koncert, ki so ga pripravili mladi glasbeniki Glasbene šole Vrhnika. Odlična akustika prostora in dobro pripravljene mladi izvajalci so pripravili nepozabno srčanje. Da bi veljalo razmišljati o pogostejših komor-

melodije v klasični prireditvi. Nadvse razveseljivo je, da si je lutkovno predstavo na dvorišču v Bistri ogledalo preko 200 šolarjev in najmlajših otrok. Po končani predstavi je vzkliknil igralec Božo Vovk: »Ja, saj vi imate pa krasno — odlično publiko imate, kaj še hočete!?« Mislim, da res! Za to publiko moramo še posebej skrbeti!

Lutkovno predstavo si je ogledalo več kot 200 otrok.

nih glasbenih večerih v Bistri, potrjuje tudi večer, ki sta ga izpolnila Mateja Kolečnik s svojimi občutenimi pesmimi in Kvartet odal, ki je izvajal »zimzelene«

Enako so bili navdušeni nad občinstvom igralci ljubiteljske skupine iz Trnovelji pri Celju, ki imajo že več desetletno tradicijo, v okviru Bistre so se predstavili s

Fojevo komedijo »Sedma zapoved — kradi malo manj.« Gledalce je navdušila igra tega ljubiteljskega gledališča, posebno igra mlade Vite Mavričeve v vlogi Eneje, ki je hkrati njena prva vloga.

Literarni večer je potekal v prijetnem in aktualnem pogovoru o pisateljevih delih predvsem o tistih, ki govorijo o problemu slovenske kmečke zemlje, njenega vrednotenja in obstanka na njej. Letos bo praznoval 74-letnico pisatelj Karl Grabeljšek.

Vse premalo pozornosti pa smo posvetili večeru etnografskih filmov z naslovom »Kako živimo«, ki prikazujejo nekatere panoge ljudskega gospodarstva (mlinarstvo, planšarstvo, sirjenje in druge), ki so posnete na izvirnih prizoriščih. Program filmov iz te serije bi veljalo ponoviti v šolah.

S prijetnimi vtisi so zapuščali Bistro tudi obiskovalci večera, ki ga je pripravila Svetlana Makarovič s sodelavci, in zadnjega zaključnega dne, na katerem so nastopili štirje domači zbori. V

toplem poletnem večeru, polnem sproščenosti, je pesem izzvenela kot povabilo in odločitev, da se naslednje leto tu zopet srečamo!

V času od 20. do 30. junija je potekala tudi III. likovna kolonija, posvečena 40-letnici OF in 40-letnici vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije. Kolonije se je udeležilo enajst likovnikov. Idejo in dogovor, da vsak udeleženec kolonije pusti po eno delo organizatorju, že uveljavljamo.

Tako bomo v leti pridobili vrsto del različnih avtorjev in predstavili Bistro oz. Vrhniko preko občinskih in državnih meja.

Ob koncu morda še tole: letošnje V. kulturne dneve Bistra 81 je obiskalo več kot 1100 ljudi, od tega tudi nekaj iz drugih krajev, predvsem iz Ljubljane, Logatca in Cerknice. Razveseljivo je, da so skoraj polovico vstopnic odkupile delovne organizacije. Nedvomno sta k temu prispevala večja informiranost, kulturna animacija po posameznih delovnih enotah in družbeno politična podpora.

M. R.

Knjiga Cankarjeve založbe za počitniško branje

Tu je čas počitnic, dopustov, prostih dni, čas za dobro knjigo. Pester izbor knjig za vaše počitniško branje vam je pripravila iz svoje bogate ponudbe Cankarjeva založba.

Upamo, da smo izbrali dobro, kajti med njimi najdete knjige, ki so primerne za vsakega bralca in za vsak žep. Pripravili smo vam tudi presenečenje. Pri nakupu nad 1.000 din vas čaka lepo knjižno darilo.

Upamo, da vam bomo z našo ponudbo ustregli in če se boste odločili za kakšno knjigo, prosimo, čimprej se oglasite v Cankarjevi založbi, v knjigarni in papirnici na Usnjarski ulici na Vrhniki.

Vedno večji obisk v knjižnicah

Občani v KS Log so dan borca počastili z odprtjem obnovljenega gasilskega doma, kjer sta tudi knjižnici namenjena dva prostora. To je velika pridobitev za prebivalce Loga in okolice, saj jim je tako pot do knjige krajša.

Knjižnica na Logu je delovala že doslej, toda bila je utesnjena v eni sobi. S pridobitvijo novega prostora so mladi bralci dobili svoj oddelek, kjer je tudi bralni kotiček. Pričakujemo, da bo obisk knjižnice odslej večji, saj 3000 knjig različne vsebine lahko zadovolji marsikaterega bralca.

V prvi polovici letošnjega leta so naše knjižnice (Borovnica, Log, Vrhnika) nabavile 1499 novih knjig. V knjižnici na Vrhniki je tudi veliko časopisov in revij, ki jih bralci redno prebirajo, letos je bilo v čitalnici že 5500 obiskovalcev.

Potreba po knjigi je iz dneva v dan večja; vse več bralcev išče strokovno literaturo, ki jo potrebujejo pri rednem študiju, študiju ob delu ali za dopolnitev svojega znanja. V primerjavi s laskim prvim polletjem se je obisk povečal za 12,5% in izposoja za 26%. Letos je knjižnice v občini obiskalo že 18.925 obiskovalcev, ki so si izposodili 44.508 knjig. Prav gotovo pa je število uporabnikov knjige še dosti večje, saj je običajno član knjižnice eden v družini, knjige pa berejo poleg ožjih sorodnikov tudi sosedje in znanci, ki niso evidentirani.

Doslej so v knjižnico prihajali na razgovore z bralci pesniki in pisatelji, letos pa smo poskusili predstaviti bralcem tudi avtorje družboslovne literature. Tako se je dr. Marko Kerše-

van pogovarjal z bralci o marksizmu in religiji, Neda Brglez pa o kulturi v samoupravni družbi. Pri obeh temah je bil razgovor zelo zanimiv, le škoda, da je bilo prisotnih le malo bralcev. S podobnimi temami bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

V knjižnicah se radi zbirajo tudi ljubitelji šaha, saj imajo poleg literature o šahu na voljo tudi šahovske garniture. Tudi filatelisti so našli v knjižnici mesto, kamor prihajajo na redne mesečne sestanke. Sploh je zlasti v Cankarjevi knjižnici na Vrhniki vse leto enako živahno, saj je povprečni dnevni obisk nad sto obiskovalcev. Zanimivo je, da je

jena v knjižnici, najcenejša zabava.

Sedanje gospodarske težave imajo svoj vpliv tudi na knjižnično dejavnost. Cena knjige se je letos izredno povečala, zato smo morali zmanjšati število izvodov pri nakupu. Tudi stroški ogrevanja in razsvetljave so močno narasli. Delavke v knjižnici se trudimo, da varčujemo z materialom in energijo, kolikor je mogoče. Delovni čas skušamo kar najbolje izkoristiti, saj kadrovski pomanjkljaj rešujemo tako, da delavke opravljajo povečan obseg

Literarni večer s Karлом Grabeljškom

Povabilo pisatelju Karlu Grabeljšku, da sodeluje na literarnem večeru, ki je vsako leto vključen v program bistriških kulturnih dnevo, ni bilo slučajno. Letos je bila celotna prireditev posvečena obletnicam pomembnih dogodkov iz naše polpretekle zgodovine, pisatelj Grabeljšek pa je prav naš osvobodilni borbi posvetil večino svojih del. Z literarnim večerom pa smo se spomnili tudi njegove 75-letnice, ki jo bo praznoval letos jeseni.

Ko smo se torej 24. junija zvečer zbrali v Bistri, se v stari grajski kapeli ljudi ni ravno trlo, še zlasti redki so bili Vrhniki, bilo pa jih je dovolj, da se je lahko po branju odlomkov iz del Nioba, Med strahom in dolžnostjo in Moja partizanska oprema, prebrali so jih Kristjan Muck, Marjana Breclj in pisatelj sam, razvil živahen pogovor. Beseda je tekla predvsem o obeh pisateljevih najpomembnejših delih iz zadnjega časa, o romanu Nioba in Med strahom in dolžnostjo. Vsak od njiju se loteva drugega problema. Nioba, poimenovana tako po starogrški legendarni kraljici, ki je izgubila vse svoje otroke, govori o materi, ki je rodila 7 otrok, na smrtni postelji pa je sama z zemljo, s kmetijo, zaradi katere je njen mož izgubil življenje, nihče od otrok pa je ne mara. Romani govori o težkem položaju kmeta med NOB in o njegovem velikem prispevku k borbi. Glavna problema, ki se ju loteva pisatelj, sta v romanu torej različna, v ozadju pisanja pa je pri obeh čutili njegovo veliko prizadetost zaradi zapuščenja zemlje.

Vidimo, da pri nas vedno bolj ostajajo na zemlji le stari ljudje, mladi gredo v mesta, gredo v tovarne. Vendar bo zemlja morala biti obdelana, zemlja nam daje kruh. To je naša velika, rekel bi skupna bolečina. Kaj bo potem, ko bodo ti stari ljudje pomrli? Kaj bo s to našo zemljo?

To ni le socialni problem, to je tudi nacionalni problem. Da se je slovenski narod obdržal, se moramo zahvaliti prav našemu kmetu, ki je trdno stal na zemlji. Ta stvar me je vedno žgala in zato sem se lotil Niobe. Ta problem Niobe, zapuščenosti zemlje, je že Cankarja bolel. Po njem sem vzel ta naslov. Imel je načrt, da napiše Nioba, da opiše kmečko žensko, ki so jo zapustili otroci. Takrat so se izseljevali v Ameriko in v nekem pismu Zofki Kvedrovi je zapisal: »Če se bojo tako izseljevali, nas čez nekaj časa več ne bo.« Ta problem je danes malo drugačen, vendar morda še bolj pereč, kot je bil v času Cankarja. Takrat naš človek ni dobil kruha doma, danes pa ga dobi v industriji. Navezanost na zemljo danes ni več tolikšna, kot je bila včasih, vendar boste mladi morali spregledati, da to ni vprašanje navezanosti na zemljo, ampak da je to družbeni problem, da zemlja mora biti obdelana, da je zemlja tisti mogočen steber, ki nas brani pred tuji.

V delih često opisujete družbeno protislovja. Se vam zato končujejo pesmistično?

Ne vem, če je to pesimizem. Problem je včasih res nakazan težko, a pesimizma ne vidim. V Niobi sem

pokazal problem takšen, kot je, zapuščenost zemlje, ker se mi zdi, da je treba nanj opozoriti. V romanu Med strahom in dolžnostjo sem poskušal pokazati kmeta, ki je toliko in toliko žrtvoval za NOB. Kmet je bil takrat steber naše borbe. Nad kmeta smo prihajali vsi: partizani, beli, Nemci, Italijani. Vsi smo od njega nekaj hoteli. Nekaterim je dal prostovoljno, drugi so mu vzeli s silo. V tistih časih je bil kmet kakor razpet na križ. Seveda so tu opisana tudi protislovja, a pisatelja mora zanimati predvsem človek, ne le družba. Ne gre za družbeno razpravljanje, teorije in rešitve. Teh niti ekonomisti ne znajo dati. Pisatelj predvsem nakaže probleme, pokaže stvari, ki so pereče, vendar preko človeka, preko njegove človeške prizadetosti. Torej, pisatelj mora predvsem vrtati v človeka. Vsaj zame je to osnovno.

V svojem pisanju ste včasih tudi zelo kritični. Mislite, ko pišete, tudi na to, kako bojo ljudje to sprejeli?

Res, dela so tudi kritična. Ko pisatelj prične pisati, mislim, da je pri vseh pisateljih tako, ne sme misliti na to, kaj bo ta ali ta rekel, ampak ga mora voditi resnica. Pri pisanju mora zgodbo v sebi doživljati in je ne sme izkrivljati, ker mogoče komu ne bo všeč. Temu niti ne bi rekel pogum, jaz to imenujem dolžnost. Če pisatelj ni zmogel tega poguma, da bi povedal, kar čuti potem mislim, da je zgrešil poklic. Seveda pa je pri pisanju treba misliti na bralca. Včasih, ko sem bil še politični delavec in sem moral od časa do časa imeti kak govor, sem najprej pomislil, kakšni so poslušalci in tem, sem nato prikril svoj govor. Tako mislim tudi pri pisateljskem delu. Če pišeš za mladino, je treba pisati tako, da mladina lahko bere. Treba je upoštevati tudi psihologijo bralcev.

Vam pri pisanju kdaj kdo svetuje, recimo sin pri pisanju za mlade?

Ne. Takrat, ko pišeš, ne potrebuješ nasvetov, vsak nasvet bi ti bil samo odveč, ker mora pisatelj ustvarjati iz sebe. Če ti kdo kaj svetuje, se nekako vriva vate. Seveda pa potem, ko je knjiga napisana, morda ni napačno, če jo daš komu prebrati, vendar, moram reči, da tudi takrat nasvetov nič kaj ne sprejemam.

Kaj zdaj pišete?
Veste, takole je. Izgleda, da za odrasle kaj velikega ne bom več napisal. Sem že v letih in prišla je tudi nova generacija, problemi so drugačni. Mislim pa, da bom še vedno napisal kaj za mladino. Prav zdaj sem za mladino napisal nekaj, kar sem imenoval »Kresnice iz mojih rosnih let«. Šel sem torej nazaj v svojo mladost od enega pa tja do petnajstega leta. Knjigi sem dal naslov Cerkveni maček, ker se je moje življenje v mladih letih v glavnem sukalo okoli cerkve. Morda tudi tukaj kdo ne bo zadovoljen, vendar pisatelj ne more preke resnice. Kar bom še pisal, bo v glavnem za mladino, za odrasle najbrž ne. Za odrasle piše zdaj mlada generacija.

VIDA CURK

Obiskala sta nas pesnik in slikarka

Na našo šolo smo povabili pesnika Nika Grafenauerja in ilustratorko slikarko Marjanca Jemec-Božič. Razgovor med nami, učenci, in gostoma je bil zelo prijeten. Vprašanja so kar deževala in komajda sta utegnili odgovarjati. Slikarka nam je tudi nekaj narisala. Bila je to ilustracija pesmi, ki jo je napisal in prebral Niko Grafenauer. Kako so peke namakali v Ljubljani.

Gosta sta nam govorila tudi o svojem življenju. Najzanimivejše je to, da je imela Marjanca Jemec v gimnaziji popravni izpit iz likovnega pouka. Čudno, kajne? Sedaj je za slikarka, znana po vsem svetu. Dobila je že mnogo nagrad; na natečaju UNICEF je leta 1974 prejela prvo nagrado za sliko, ki smo jo lahko videli na Unicefovih vreckah. Letos pa je dobila tudi Kajuhovo nagrado, kar je

res lepo priznanje za njeno umetniško delo. Tudi Niko Grafenauer ni kar tako! Tudi on je dobitnik mnogih nagrad. Nagrada Prešernovega sklada pa je med vsemi priznanji za njegovo pesnikovanje najvišja.

Pionirji smo gostoma podarili šopka in darilca, ki smo jih izdelali v prostem času. Seveda pa nismo pozabili tudi na avtograme. Od podpisovanja je pesnika in slikarko verjetno kar precej bolela roka.

Učenci bi radi videli, da bi bilo še mnogo takih srečanj, kjer bi se spoznavali in pogovarjali s pesniki, pisatelji, ilustratorji in drugimi znanimi osebami.

Maja Makovec, 5. a
LIT. — NOV. krožek
OŠ Borovnica

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNE KNJIGE:

Amfora D.: Vinski tabernakelj
Bibliografija izdaj Državne založbe Slovenije. IV.
Bratko I.: Uvod v računalništvo
Bučar F.: Upravljanje
Cesar L.: Poetiika pripovedne proze C. Kosmača
Cigoj S.: Odkodninsko varstvo okolja v jug. pravu
Cvetko D.: Južni Slovani v zgodovini evropske glasbe
Dedijer V.: Interesne sfere
Dejavnost sovražne in protirevolucionarnih sil na Kosovu
Despotović A.: Zavisnost od droga i lekova-nar-komanija
Hribar M.: Rešene naloge iz fizike z republ. tekmo-vanj

Kartelj V.: Magije vladaju svetom
Kalan V.: Dialektika in metafizika pri Aristotelu
Krajnc A.: Metodika dopisnega izobraževanja
Kritična teorija družbe
Mličinski J.: Medicinsko izvedenstvo
Mladinsko prostovoljno delo
Morača P.: Istorija Saveza komunista Jugoslavije
Pečar J.: Tatvine v samopostrežnih prodajalnah
Pertini S.: Ječe in pobezi
Resolucija III. kongresa samoupravljalcev Jugosla-vije
Strohsack B.: Pravne odgovornosti
Šiblja F.: Med prvimi partizani na Krasu
Šifer J.: Vodnikove kuharske bukve
Troha Z.: Samoupravna delavska kontrola
Turk I.: Od ekonomike gospodinjstva do ekono-mike v ZD
Vidic J.: Semenij v Bistrici

Vloga in naloge osnovne organizacije Zveze komu-nistov...

Vodnik po fondih Zgodovinskega arhiva Ljubljana
Vse o lepoti
Vučkojić Č.: Nesvrstanost u misli i delu Tita
Vzgojnoizobraževalna dejavnost v ZD
Weinberg S.: Prve tri minute.

LEPOSLOVJE

MLADINSKO:

ABC
Eckert H.: Čepica nevidnica
Kolarić-Kišur Z.: Otroško veselje
Kosmač C.: Medveje
Majer V.: Zajček pismonoša
Medved išče pestunjo
Novak B. A.: Prebesedimo besede
Pesmi za lačne sanjavec
Trdina J.: Kresna noč
Zajčkova hišica
Žive povestice
Zuborenje morja
Moja domovina SFRJ II.
Voglar M.: Bibanke-uganke.

ZA ODRASLE:

Adamič L.: Orel in korenine
Kermauer T.: Zdrobljena zrcala
Kurinič F.: Na tej in na oni strani oceana
Peternelj J.: Vrnitev
Rožanc M.: Hudodelci
PREVODI:
Apuleius L.: Metamorfoze ali Zlati osel
Hibbert E. B.: Izpoved kraljice Marije Antoinette
I. II.
Kabo A.: Ženska v peščini
Kastner E.: Fabian
V SRBOHRVATSKEM JEZIKU:
Koprivica A.: Titova pšenica
Jovičić V.: Čovek i drug i voda

POROČILO o delu samoupravne komunalne interesne skupnosti Vrhnika za leto 1980

Delovanje skupščine je bilo v letu 1980 razdeljeno na področja samoupravne delovanja izvršnega odbora, temeljnih interesnih enot (vodno gospodarstvo, ceste, stavbna zemljišča, mestna zemljišča) ter strokovnih služb Samoupravne komunalne interesne skupnosti Vrhnika.

Delovanje je bilo v glavnem usmerjeno v pripravo srednjeročnih planskih dokumentov za obdobje 1981—85 (elementi za sklepanje Samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, samoupravni sporazumi o temeljnih planov in srednjeročni plan komunalne skupnosti). Kvaliteten premik in poudarjenost na celotnem področju se je v skupnosti pričela marca, ko je zaposlila tajnika.

Za leto 1980 je značilen tudi začetek priprave na nove volitve v samoupravne organe samoupravne komunalne interesne skupnosti ter dopolnitev organiziranosti glede na nova spoznanja in izkušnje v komunalnem gospodarstvu občine ter razmejitev posameznih dejavnosti na komunalnem področju občine med Samoupravno komunalno interesno skupnostjo, Komunalnim podjetjem, upravnimi organi SO Vrhnika in Zavodom za načrtovanje. S tem naj bi komunalna skupnost dobila tudi mesto in vlogo, kate a ji je poverjena za reševanje komunalne problematike v občini.

Med pomembne naloge preteklega leta sodi tudi dokončna opredelitev finančnega proračuna komunalnega gospodarstva občine in uvedba potrebnih finančnih virov, ki so nujni za razreševanje nalog, posebno na področju enostavne reprodukcije (kolektivne komunalne naprave).

IZVRŠEVANJE PLANSKIH NALOG TEMELJNIH INTERESNIH ENOT

Planske naloge so bile razdeljene na plane štirih temeljnih interesnih enot:

TEMELJNA ENOTA »VODNO GOSPODARSTVO«

	v 000 din	
	plan	izvršeno
I. PRIHODKI:		
— enostavna reprodukcija	12.400	12.387
— razširjena reprodukcija	62.540	54.024
SKUPAJ:	74.940	66.411
II. ODHODKI:		
— enostavna reprodukcija	9.250	11.266
— razširjena reprodukcija	65.690	47.089
SKUPAJ:	74.940	58.355
III. NERAZPOREJENA SREDSTVA		
— prenos v leto 1981		8.056
IV. PRENOS NALOG V LETO 1981		
— izgradnja »F« kanala (v celoti)		9.579
— izgradnja CCN — III. faza (delno)		21.153

Plan prihodkov temeljne enote je bil izdelan na do sedaj znanih virih (vodarina, kanalscina, sredstva OVS — dotacije). Ker združevanje sredstev na osnovi Samoupravnega sporazuma (0,8 % iz dohodka) za OZD v občini v obdobju 1976—1980 ni uspešno potekalo, smo iz tega naslova pridobili le ca. 10 % planiranih sredstev, saj je obveznost iz omenjenega sporazuma spoštovala le 12 manjših OZD v občini.

Prav tako ni bila uvedena priklonina, katero naj bi ob priklopu na javno vodno in kanalizacijsko omrežje plačevali novi porabniki. Neplanirani pa smo v okviru rebalansa plana OVS dobili sredstva v višini 1.500.000 din za realizacijo črpalnega poizkusa na borovniškem vršaju. Od planiranih nalog v letu 1980 niso bile izvršene naslednje:

— Izgradnja vodovoda Stari mlin — II. faza:

Naloga je bila predvidena že v letih 1978, 1979, vendar tudi v letu 1980 ni bila realizirana. Vzroki so različni, vendar kljub prizadevanju, da bi v letu 1980 dobili kvaliteten sanacijski program vodoskrbe, naloge nismo uspeli realizirati. Projekt zajetja in povezave bo izdelan šele v prvi polovici leta 1981.

— Izgradnja »F« kanala:

Prva faza omenjenega kanala naj bi zagotavljala odvajanje odplak iz bodoče industrijske cone SAP — Sinja gorica, bodoče naselje usmerjene družbene gradnje Vrtnarija in odpadne vode JLA. Ker smo krenuli SKB uspeli s težavo pridobiti šele v decembru 1980 in investicijo v celoti tudi finančno pokriti, je naloga prenešana v leto 1981.

— Izgradnja »S« kanala — II. faza:

Trasa poteka od IUV ob Ljubljani do bodoče CCN na Tojnicah. Projekt predvideva izgradnjo večjega prečpalnišča na lokaciji med VVZ in Lavrenčičem tik ob bregu Ljubljance. Zaradi nenadnega vdora plazov ob Ljubljani (Igrad) je tik pred izvedbo prišlo do ponovne preveritve, ali je sploh tako obsežen objekt mogoče graditi ob bregu Ljubljance. Zaradi tega so strokovnjaki predlagali novo tehnično rešitev.

— Izgradnja CCN — III. faza (predčiščenje):

Gradbeno je bil objekt zaključen, montaža opreme je prenešana v leto 1981. Ker je del opreme iz uvoza, so pri tem nastale določene težave, krediti pa so bili v celoti pridobljeni v zadnjem kvartalu preteklega leta.

— Izgradnja povezovalnega kanala Log — Dragomer:

Prvotna idejna zasnova odvajanja odplak s tega področja je predvidevala povezavo primarnih kolektorjev Dragomer — Log — Drenov grič — CCN na Vrhniki. Zaradi tehničnih ovir in ekonomske neupravičenosti takega načina je bilo ugotovljeno, da je tako zastavljena naloga neuresničljiva.

Pri VGP je bila naročena zato študija odvajanja in čiščenja odplak na področju Vrhnike do Lukovice. Študija bo izdelana v letu 1981.

— Vodovod Borovnica — tlačni čevodov:

Zaradi tega, ker sanacijski program preskrbe z vodo ni bil dodelan in družbeno verificiran, omenjene naloge nismo niti začeli.

TEMELJNA ENOTA ZA CESTE

	plan		izvršeno	
I. PRIHODKI	18.141	17.617		
II. ODHODKI	18.141	16.546		
III. NERAZPOREJENA SREDSTVA				
— prenos v leto 1981				1.071

Plan prihodkov je temeljil na sredstvih pristojbin za uporabo javnih cest in prodanega goriva, na sredstvih proračuna za izgradnjo cest, kreditov SKB, sredstev občnanov.

Za preteklo leto so značilni spremenjeni in težji pogoji kreditiranja, predvsem za kolektivne komunalne naprave.

Prioritetne naloge kot so bile: most čez Podlipčico, modernizacija ceste v Zaplano, asfaltiranje cest v KS Ligoj in asfaltiranje ceste Breg — Pako so bile finančno zaključene, delna realizacija pa je bila zaradi vremenskih pogojev prenešana v letošnje leto.

Cestno vzdrževanje je bilo izvršeno v najnujnejšem obsegu, prav tako obnova vertikalne in horizontalne cestno-prometne signalizacije. Povečane cene goriv in maziv so tudi vplivale na zmanjšanje prihodkov, direktno pa vplivale na povečanje cen storitev na področju vzdrževanja. Sredstva za realizacijo posameznih nalog so prispevale tudi OZD in občani.

TEMELJNA ENOTA »STAVBNA ZEMLJIŠČA«

	plan		izvršeno	
I. PRIHODKI	76.582	29.159		
II. ODHODKI	76.582	23.303		
III. NERAZPOREJENA SREDSTVA				
— prenos v leto 1981				8.856

Program dela za leto 1980 je bil dobro realiziran. Bil je zahtevno postavljen, poleg tega pa je med letom prišlo do ustavitve na področju kreditov, dotok lastnih sredstev pa je bil največji šele proti koncu leta. Kljub temu so lastna sredstva dopuščala večji obseg del, kot so bila izvršena. Za takšno stanje je krivo pomanjkanje tehnične dokumentacije, neurejena premoženjsko-pravna razmerja in še prezasedenost gradbene operative. Delno je realizacijo programa zavrla tudi zgodnja zima. Izvedene so bile številne aktivnosti v zvezi s pripravo stavbnih zemljišč, ki se v finančnih kazalnikih o realizaciji plana ne kažejo v celotnem obsegu.

Začeta in deloma izvršena dela na Klisu in v Borovnici so omogočila nadaljevanje stanovanjske gradnje ter oddajo stavbnih zemljišč v Dragomerju.

Pridobljena je bila dokumentacija za opremljanje zemljišč v Janezovi vasi, tako da bodo bodoči graditelji pridobili z opremljenim zemljiščem tudi gradbeno dovoljenje.

Čeprav so bile postavljene osnove za urejanje zemljišč v krajevni skupnosti Log in krajevni skupnosti Dragomer pri asfaltiranju cest, je prišlo do vrste problemov, ker je šlo pri tem za realizacijo v letu 1979 sprejetih planov, ki niso v celoti utemeljeni s strokovnimi načeli urejanja stavbnih zemljišč. Razmejitev obveznosti med SKIS in krajevnima skupnostima ni bilo mogoče sprejeti.

Nadaljevala so se tudi dela na kanalizaciji v Logu in Dragomerju, ki pa zaradi prepočasnega izvajanja s strani Komunalnega podjetja Vrhnika še do danes niso dokončana, čeprav so bila sredstva v celoti zagotovljena in porabljena.

Regulirali smo tudi Hribski potok, kar je bilo potrebno zaradi izgradnje stanovanjskih blokov v Gradišču. V letu 1980 so bile po dolgem času odkupljene večje površine zemljišč za stanovanjsko izgradnjo (Dragomer, Vrtnarija). Začele so se tudi aktivnosti v zvezi s pridobivanjem in urejanjem stavbnih zemljišč za gradnjo industrijskih in poslovnih objektov, s čimer se enota doslej ni ukvarjala.

Sprejet je bil nov predpis o ugotavljanju in plačevanju stroškov za urejanje stavbnih zemljišč. S tem smo se po večletnih prizadevanjih približali zaračunavanju višine dejanskih stroškov urejanja stavbnih zemljišč, kar je tudi omogočalo začetek urejanja sosesk Klis in B-blokov v Borovnici.

Prav tako smo za obe omenjeni soseski ter dolga Dragomer in Log, prešli na obračunavanje stroškov v obračunskem območju v okviru zazidalnih načrtov.

Primopredaja komunalnega prispevka med Komunalnim podjetjem in SKIS ni bila opravljena. V izvršilnih organih SKIS je bilo sprejeto namreč mnenje, da SKIS ne more sprejeti nedefinirane obveznosti in da nima na voljo finančnega vira, ki bi te obveznosti lahko pokrili. Predlagano je bilo, da

Komunalno podjetje samo uredi pravice in obveznosti, ki izhajajo iz starih pogodb in po potrebi predlaga občini potrebne ukrepe. Kljub težavnemu stališču je bilo obravnavanih več zadev iz starih pogodb. Nekatera je SKIS tudi upravljal tudi rešil.

Izgradnja kanalizacije v Dragomerju in Logu pomeni obenem tudi veliko izpolnitev obveznosti iz pogodb. Pri tem pa je potrebno oceniti, da ni izvršena izgradnja primarnega omrežja s prečpalniščem in zato za vrhniko mogoče pridobiti uporabnega dovoljenja. Najbolji problem je tudi na Vrhniki.

Ugotovljeno je bilo, da je bil tudi po letu 1975 v nekaj primerih pobran komunalni prispevek za naprave, ki do danes še niso zgrajene. Te obveznosti iz pogodb pa bo SKIS v prihodnje dolžan poravnati.

Pri sprejemanju srednjeročnega plana za obdobje 1981—1985 je bil napravljen zelo velik kvaliteten premik tako v kvaliteti samega planiranja kot tudi v načinu zagotavljanja potrebnih sredstev. Dogovorjeno je bilo tudi združevanje sredstev OZD za pridobivanje in urejanje stavbnih zemljišč.

Poleg tega je bilo vloženih veliko naporov, da smo se uspeli dogovoriti v naši občini za take načine financiranja komunalnih naprav, ki so v drugih občinah postali že običaj.

TEMELJNA ENOTA »MESTNA ZEMLJIŠČA«

	plan		izvršeno	
I. PRIHODKI	1.613	1.613		
II. ODHODKI	1.613	1.087		
III. NERAZPOREJENA SREDSTVA				
— prenos nalog v leto 1981				526

Sredstva temeljne enote za mestna zemljišča se zbirajo na osnovi Odloka o nadomestilu o uporabi stavbnega zemljišča ter se namensko uporabljajo za izgradnjo in uvedbo naprav kolektivne rabe primarnega pomena. Nadomestilo je komunalni interesni skupnosti Vrhnika, Borovnica, Verd in Stara Vrhnika.

Ker krajevne skupnosti z omenjenim virom same razpolagajo, v Samoupravni komunalni interesni skupnosti poteka le finančna operativna, ostalo pa je prepuščeno krajevnim skupnostim.

Glede na spremenjene pogoje kreditiranja v letu 1980 in zaostrene gospodarske pogoje menimo, da smo zastavljene cilje zadovoljivo realizirali. Skupščina samoupravne komunalne interesne skupnosti je na svoji 4. redni seji 8. 2. 1980 sprejela sklep, da je potrebno investicije v vodovod in kanalizacijo, zgrajene v obdobju 1978—80, ponovno preveriti (superkolavdacija) in je strokovno delo poverila Zavodu za načrtovanje, vendar naloga iz različnih vzrokov v preteklem letu ni bila realizirana ter se zato prenaša v leto 1981.

REKAPITULACIJA

TEMELJNA ENOTA	prihodki	odhodki	v 000 d. preno (198)
TE VODNO GOSPODARSTVO	66.411	58.355	8.056
TE CESTE	17.617	16.546	1.071
TE STAVBNA ZEMLJIŠČA	29.159	23.303	5.856
TE MESTNA ZEMLJIŠČA	1.613	1.087	526
SKUPAJ:	114.800	99.291	15.509

DELOVANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Skupščina samoupravne komunalne interesne skupnosti Vrhnika imela v letu 1980 štiri seje obseh zborov, ki so bile vse sklepne. Predloženo gradivo je bilo obravnavano in sprejeti so bili sklepi, ki pomagajo pri razreševanju te pereče problematike v naši občini.

Izvršilni odbor:

Izvršilni odbor je imel v preteklem letu 13 sej, od katerih je bilo 10 seji sklepne in 3 nesklepne, poleg tega pa so bile seje v večini komunalne. O tem problemu je SKIS sprotil obveščal OK SZDL Vrhnika. Člani so obravnavali gradiva predvsem s področja samoupravnih aktov, investicijskih programov ter v nekaterih primerih tudi gradiva temeljnih enot, ki so bile nesklepne. Izvršilni odbor je izvedel tudi razpisni postopek za tajnika ter postopek za sprejem Pravilnika o notranji organizaciji del in nalog delovne skupnosti SKIS in SSIS. Obravnaval je tudi predložene zakonske spremembe na področju komunalnega gospodarstva.

Temeljna enota za vodno gospodarstvo:

Enota je imela v preteklem letu 4 seje, od katerih so bile vse sklepne. Težave pri delu enote so izvirale predvsem iz nedodelanega sanacijskega programa vodooskrbe ter enostranskega pristopa razreševanja te pereče problematike. Seje so bile zato dolge in neučinkovite. Člani so se seveda ukvarjali z reševanjem strokovnih vprašanj, namesto da bi obravnavali predloženo strokovno rešitev. Da bi bilo razreševanje preskrbe z vodo uspešnejše, je izvršilni svet SO Vrhnika imenoval štiričlansko komisijo, katere naloga je koordinacija pri razreševanju sanacijskega programa.

Ostala problematika na področju kanalizacij in čistilnih naprav pa je bila v celoti zanemarjena, čeprav so se v te naprave v preteklih letih vložila znatna sredstva.

Odprta so ostala tudi vprašanja odlaganja smeti in odpadkov.

Temeljna enota za ceste:

Enota je imela v preteklem letu 5 sej, od katerih so bile vse sklepne. Člani so na sejah konkretno in konstruktivno razreševali perečo problematiko cestnega gospodarstva ter predlagali vrsto rešitev ter predložili skupščini in izvršilnemu svetu občine. Enota je dala tudi pobudo družbeno-političnim organizacijam in vodstvu občine o uvedbi prispevka iz dohodka za izgradnjo in vzdrževanje kolektivnih komunalnih naprav.

Temeljna enota stavbna zemljišča:

Enota je imela v preteklem letu 10 sej, od katerih so bile tri nesklepne. Člani so na sejah razreševali pripravljeno strokovno gradivo s področja priprave in urejanja stavbnih zemljišč. Ker je delo enote zelo pomembno za nadaljnje razreševanje strokovnih rešitev, je večkrat prihajalo do nepravčasno sprejetih samoupravnih odločitev, vendar je bila v danih trenutkih problematika vseeno obravnavana na izvršilnem odboru.

Temeljna enota za mestna zemljišča:

Enota je imela v preteklem letu dve seji, ki sta bili sklepni. Seji sta bili sklicani glede predloga zaključnega računa in srednjeročnega plana 1981—1985. Ostala dejavnost se je odvijala v krajevnih skupnostih, plačujejo nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč.

DELOVANJE STROKOVNIH SLUŽB SAMOUPRAVNE KOMUNALNE INTERESNE SKUPNOSTI

Za potrebe samoupravnega delovanja in strokovnih ter finančnih opravil v okviru skupščine SKIS so bile v delovni skupnosti zaposleni:

— tajnik SKIS	(100 %)
— računovodja	(40 %)
— finančni knjigovodja	(30 %)
— administrator	(50 %)
— snazilka	(30 %)

Skupno sta pri samoupravni komunalni interesni skupnosti zaposleni 2,5 delavca, s tem da se administrativna dela za delegatski sistem temeljne enote za stavbna zemljišča opravljajo na Zavodu za načrtovanje. Stroški delovne skupnosti v letu 1980 so za redno dejavnost znašali 789.400,00 din (priprava gradiv, prepisovanje, razmnoževanje, odposiljanje, finančno-računovodska opravila, prijava investicij, spremljanje itd.).

Poleg tega smo v Samoupravni komunalni interesni skupnosti nudili tudi izdatno strokovno in administrativno pomoč krajevnim skupnostim pri pravi planskih dokumentov za obdobje 1981—1985.

STROKOVNA OPRAVILA ZA KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Za področje strokovnih opravil je bil v letu 1979 ustanovljen Zavod za načrtovanje za področje stavbnih zemljišč kot dejavnost posebnega družbenega pomena, nadzora nad izvajanjem investicij, urbanizma in projektiranja.

Naloge, ki jih je Zavod za načrtovanje opravljal v preteklem letu za Samoupravno komunalno interesno skupnost:

— strokovna opravila za področje priprave in urejanja stavbnih zemljišč po pogodb	1.193.552
— strokovni nadzor v okviru TE stavbna zemljišča	301.090
— nadzor nad izvajanjem investicij v okviru TE za vodno gospodarstvo	533.989
— nadzor nad izvajanjem investicij v okviru TE za ceste	228.173

SKUPAJ:

2.256.804

Stroški strokovnih opravil v okviru temeljne enote za stavbna zemljišča so znašali 1.193.552 din, nadzor oz. inženiring pa 1.063.252 din.

Za uspešno delovanje pri izvajanju posameznih nalog so bili v začetku organizirani tedenski strokovni sestanki med predstavniki Samoupravne komunalne interesne skupnosti, Komunalnim podjetjem in Zavodom za načrtovanje, ki pa jih pozneje zaradi različnih težav ni bilo več.

Na osnovi predloženih ugotovitev menimo, da je bil na komunalnem področju v letu 1980 storjen velik kvaliteten premik naprej ob predpostavki, da bo v bodoče potrebno posameznim problemom posvetiti veliko pozornosti.

Pri tem bi tudi želeli, da bi samoupravna komunalna interesna skupnost postala mesto za razreševanje komunalne problematike v naši občini Vrhnika, julij 1981

IZVRŠNI ODBOR

SKIS VRHNIKA

Podaljšani razpis za štipendije mladih delavcev iz Titovega sklada

Izvršni odbor skupščine Titovega sklada SR Slovenije je na seji dne 29. 6. 1981 sprejel

SKLEP:

Rok za sprejemanje predlogov za štipendije Titovega sklada za mlade delavce se podaljša do 15. 8. 1981.

RAZPIS ŠTIPENDIJ IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA ŠOLSKO LETO 1981-82 V OBČINI VRHNIKA

Odbor za štipendiranje učencev in študentov pri Samoupravni skupnosti za zaposlovanje Vrhnika razpisuje štipendije iz združenih sredstev in razlike h kadrovske štipendij za šolsko leto 1981-82 za naslednje usmeritve:

- usnjarsko (za vse poklice),
- kovinarsko (za vse poklice),
- lesarsko (industrijski mizar),
- osebne storitve (avtoličar),
- elektro (za vse poklice na III. in IV. stopnji),
- gostinsko (kuharji, natakarji),
- pedagoško (učitelj razrednega pouka).

Za štipendijo iz združenih sredstev in razlike h kadrovske štipendiji lahko zaprosijo kandidati, katerih mesečni dohodek od družinskega člana (vključno z otroškim dodatkom) v letu 1980 ni presegel 55 % povprečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji ugotovljenega za leto 1980, kar znaša 4822 din.

Pri kandidatih iz kmečkih družin in tistih, ki izkazujejo dohodek tudi iz kmetijstva in so dolžni plačevati prispevke in davke iz katasterskega dohodka, je dohodek od člana družine računano tako, da se upošteva ugotovljeni katasterski dohodek za leto 1980 pomnožen s količnikom 5.

Prednost pri podeljevanju štipendij bodo imeli:

- kandidati, ki se izobražujejo za proizvodne poklice, navedene v razpisu,
- kandidati iz družin, ki so v slabšem socialno-ekonomskem položaju in se brez družbene pomoči ne bi mogli šolati, zlasti tisti, ki izhajajo iz kmečkih in delavskih družin,
- kandidati z boljšim učnim uspehom,
- kandidati, katerih nagnjenja in sposobnosti omogočajo uspešno šolanje in delo v izbrani poklicni usmeritvi.

Vsi kandidati za štipendije iz združenih sredstev se morajo predhodno prijaviti na razpisane kadrovske štipendije na območju občine Vrhnika, oziroma na območju dnevne migracije delavcev.

Kandidati morajo vlogi oz. prijavi priložiti:

- Prijavo za štipendijo (obrazec 1,65 dobit v knjigarni). Prvo stran prijave izpolni prosilec, drugo stran izpolnijo delovne organizacije, kjer so zaposleni starši, tretjo stran izpolni davčna uprava pri SO Vrhnika.
- Odrežek od pokojnine za december 1980, če so starši upokojeni.
- Potrđilo o številu družinskih čalnov v skupnem gospodinjstvu (izdaja ga matični urad pri SO Vrhnika).
- Overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrđilo višješolske oz. visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitih.
- Potrđilo o vpisu v šolo.
- Izjavo organizacije dela in drugih štipenditorjev, da je kandidat pri njih zaposlen za kadrovske štipendije, vendar mu ta ni bila podeleljna.
- Izjavo prosilca, da nima kadrovske štipendije oz. staršev, če je prosilec mlajši od 18 let.

Sprejemali bomo samo popolne vloge (z vso dokumentacijo)! Vse potrebne informacije lahko dobit pri Samoupravni skupnosti za zaposlovanje Vrhnika, Na Klisu A-2, (tel. 751-070).

Štipendiste, ki so v letošnjem letu prejeli štipendijo iz združenih sredstev, obveščamo, da bo podpis novih pogodb od 1. 8. 1981 do 10. 9. 1981 na Skupnosti za zaposlovanje Vrhnika.

ODBOR ZA ŠTIPENDIRANJE

Skupno kolesarjenje

ZTKO Ljubljana-Vič in ZTKO Vrhnika sta prvič priredila skupno kolesarsko TRIM akcijo na relaciji Vrhnika — Horjul — Vrhovci — Vrhnika.

V lepem sončnem nedeljskem dopoldnevu se je te akcije udeležilo 153 kolesark in kolesarjev iz občine Vič in občine Vrhnika.

Proga je bila dolga 45 km in vsi nastopajoči so jo uspešno prevozili, za kar so prejeli TRIM nalepko; vendar pa je bilo najvažnejše, da so bili vsi zadovoljni, ker so imeli lep izlet. Zato smo se dogovorili, da bomo to skupno akcijo še ponovili.

K uspešnosti akcije so pripomogli tudi kolesarji kolesarske sekcije ŠD Partizan Vrhnika in kolesarji kolesarske sekcije Horjul.

Tabor mladinskega odseka PD Vrhnika

Na zemljevidu Slovenije bomo zlahka našli mejni prehod Ljubelj. Nekaj kilometrov nazaj po cesti proti Tržiču in že smo tam, kjer bo Mladinski odsek postavil svoje pisane šotore — v PODLJUBELJU. Otroški živ-zav bo napolnil šotore v času od 1. — 10. avgusta. Planirji in mladina bo uporabljala znanje, ki so ga pridobili v planinskih šolah. Taborjenje bodo spremljali izleti po vrhovih v gorski verigi Karavank.

Načrtujemo naslednje ture:

- v soboto 1. 8. — prihod v tabor in namestitev, ogled okolice
 - nedelja 2. 8. — izlet na Dobroč
 - ponedeljek 3. 8. — izlet na Kofce in vrhove v grebenu Košute
 - torek 4. 8. — prost dan
 - sredo 5. 8. — izlet na Begunjsčico
 - četrtek 6. 8. — izlet na Storžič
 - petek 7. 8. — prost dan
 - sobota 8. 8. — izlet na Vrtačo
 - nedelja 9. 8. — prost dan
 - ponedeljek 10. 8. — odhod na Vrhniko
- Za mlajše planince bodo ture skrajšane.

Ob prostih dnevih bomo organizirali tekmovanja med četami; v orientaciji na terenu, v nogometu in drugih športnih igrah. V načrtu imamo ogled koncentracijskega taborišča, ki je bil med vojno na Ljubelju, in sodelovanje s KS Podlublje in z mladino v tej obmejni krajevni skupnosti.

Vsi, ki vas zanima bivanje v planinah, se prijavite v trgovini Blagovnica, do 15. julija. Cena za pionirje je 120 din, za starejše pa 150 din. Tudi letos smo omejili število možnih prijav na 80. Taborni vodja bo Tomaž Cunder s pomočjo mladinskih vodnikov. Pred taborom bo za udeležence še širši sestanek, kjer se bomo pomenili o redu in opremi na taborjenju.

VILMA PURKART

AKTIVNI BALINARJI

Kdo bo bližji

Balinarska sekcija Društva upokojencev Vrhnika je organizirala 13. junija tekmovalni turnir, na katerem so sodelovale ekipe: Vrhnika 3, Žiri in Cerknica po 2, Logatec, Grmada in Podlipa s po 1 ekipo. Tekmovanje je potekalo po sistemu izpadanja.

Zgodaj jutraj so prišli na prizorišče domači tekmovalci in simpatizerji, da so očistili okolico, uredili in poškopili tekmovalne steze, izobesili slovensko in vrhniško zastavo. Medtem pa so začeli prihajati gledalci in povabljeni tekmovalci starih znancev iz Notranjske.

Sam začetek tekmovalja je pokazal, da so sodelujoči dobro pripravljene. Kot prvi so v tekmovalju izpadli lanski zmagovalci Cerknica, Žiri in Podlipa. Največ uspeha so dosegli balinarji Grmade s Planine, ki so v finalu premagali ekipo Logatca, Vrhnika in pa so osvojili 3. in 4. mesto.

V tekmovalju balinarjev upokojencev pa so zmagali domačini. Premagali so stare rivala iz Žirov in Cerknice.

Po končanem tekmovalju, razglasitvi rezultatov in razdelitvi pokalov najboljšim ekipam smo pozvali sodelujoče, da v prihodnje izvedejo še več podobnih tekmovalj in pogostih srečanj športnikov-balinarjev Notranjske.

Rezultati:
Mladi: 1. mesto Grmada, 2. mesto Logatec, 3. mesto Vrhnika. Upokojenci: 1. mesto Vrhnika, 2. mesto Žiri, 3. mesto Cerknica.

Naši balinarji so sodelovali na turnirju v Idriji, kjer so osvojili drugo mesto. Na Vrhniki smo izvedli tudi tekmovalje balinarjev iz Rovt in z Vrhnika. Tu so imeli več uspeha domačini. Odzvali smo se tudi povabilu za sodelovanje na turnirjih v Žireh, na Planini, v Logatcu, Rovtah in Podlipi.

Balinarska sekcija Društva upokojencev Vrhnika je vložila dovolj truda v povezavo z vsemi balinarskimi središči Notranjske.

KAREL ŠTIRN

Uspešno sklenjena sezona pri Usnjarju

Z rezultati spomladanske sezone tekočega leta smo pri NK Usnjar vsi zelo zadovoljni. Članska ekipa je z dobrimi igrami in z uspešnimi rezultati zasedla četrto mesto s samo dvema točkama zaostanka za drugouvrščenim. V primerjavi z jesenskimi delom tekmovalja je ekipa igrala s povsem novim močtvom, pa tudi s spremenjenim pristopom do igre, za kar gre zasluga poleg igralcem predvsem trenerju Mladenoviću. Tudi ostale selekcije so se dobro odrezale, čeprav so igrala izven konkurence. Odlikovala se je mladinska ekipa, ki obeta perspektiven kader in ima precejšnje možnosti za prehod v višjo stopnjo tekmovalja. Val ti uspehi pa so posledica kadrovske in organizacijske okrepitev kluba. Se lani je delovala le članska ekipa, januarja in februarja sta bili ustanovljeni mladinska in kadetska ekipa, ki sta se že aprila vključili v tekmovalje. Seveda je bilo za vse to potrebnega ogromno prostovoljnega dela in žrtvovanega prostega časa odgovornih funkcionarjev, ki pa ga ob doseženih rezultatih nikomur ni žal.

Z uspehi se je klubu ponudila možnost, da se prijavi na razpis NZ Slovenije za vključitev v športno-tekmovalni sistem. V selekcija bi tekmovala v Območni članski ligi — zahod, III. in IV. selekcija pa bi tudi uradno nastopala v tekmovaljih, kjer sta do sedaj sodelovali izven konkurence. Čeprav ne izpolnjujemo vseh formalnih kriterijev, saj imamo premalo trenerjev z višjo trenersko izobrazbo, upamo, da bomo pogojno sprejeti v omenjeni sistem, ker smo si že na ustranovnem zboru kluba zadali kot eno glavnih nalog prav šolanje lastnega trenerskega kadra.

Spomladi je klub zabeležil tudi dvoje mednarodnih srečanj. III. selekcija je izgubila s selekcijo pobratene italijanskega Gonarsa z rezultatom 1:2, v goste pa smo sprejeli tudi ekipo slovenskih izseljencev iz Toronta v Kanadi, ki so prišli na obisk v domovino. Organizacijo tega srečanja, ki ni bilo le športno, je v veliki meri podprla OK SZDL. Po tekmi smo organizirali piknik, počastili goste in se dogovorili, da postane naša srečanja tradicionalna, saj je to eden najsportnejših načinov ohranjanja medsebojnih stikov. Kanadski Slovenci so bili z gostoljubjem Vrhničanov zelo zadovoljni, le z rezultatom nogometne tekme ne, saj so jo izgubili kar s 6:0. V borbenem srečanju so domačini prikazali tehnično dovršeno in učinkovito igro, v kateri je uživalo za vrhniške razmere rekordno število gledalcev.

Zelo smo zadovoljni tudi z disciplino, ki je posledica intenzivnega pedagoškega dela. V spomladanski sezoni smo imeli le enega izključenega, pet igralcev pa je bilo kaznovanih z rumenimi kartoni.

Vsekakor pa moramo omeniti tudi naše težave. Te so predvsem finančne narave, zato smo za zagotovitev nemotenega dela in poteka tekmovalja morali prositi za pomoč nekatere delovne organizacije naše občine. Upamo, da nam bodo po svojih močeh pomagale prebrati neprijetne ovire. Prav tako izkoriščamo priložnost, da se zahvalimo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali. Oddolžili se jim bomo po svojih močeh, z dobrimi igrami in rezultati.

In ne nazadnje pozivamo vse, da se včlanijo v vrste našega kluba. Letna članarina je za odrasle 50, za otroke pa 30 din. Izdali smo že več kot 100 članskih izkaznic, dobijo pa se pri sekretarju kluba in v bifeju pod bazenom.

VIDENOVIC RATOMIR

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ata in starega ata

Franca Molka

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Še posebej pa krajevni organizaciji Zveze združenj borcev NOV, upokojencem, govorniku, dr. Jožetu Petroviču za skrb in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Družini Molek in Levstik

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

Ane Dolinar

roj. Kunstelj

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v teh težkih trenutkih pomagali in pospremili mamo na zadnji pot. Posebej se zahvaljujem za vso oskrbo Domu počitka na Vrhniki, godbi na pihala, organizaciji ZB in govorniku.

Vrhnika, 22. 6. 1981

Hčerka Pavli z družino

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage žene, mame in stare mame

Fani Caserman

roj. Nagode

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za pomoč, tolažilne besede, cvetje in darovane vence. Zahvaljujemo se za poslovilne besede in tudi vrhniški godbi.

Prisrčna hvala vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti.

Stara Vrhnika, 14. 7. 1981

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči — nepozabni izgubi moža, sina in brata

Andreja Bradeška

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in krajanom za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala vsem za darovane vence, za poslovilne besede Krajevni skupnosti, pevskemu zboru za poslovilno pesem.

Posebna zahvala velja vsem, ki ste ga imeli radi in ga v velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Amalija, mama Terezija, brata Janez in Alojzij

OB MEDNARODNI PRIJATELJSKI NOGOMETNI TEKMI NA VRHNIKI

Usnjar-Slovenija (Toronto) 6:0 (3:0)

Nedavno gostovanje nogometašev Slovenije slovenskega nogometnega moštva v Kanadi, je bilo še eno od srečanj naših izseljencev s svojo domovino, s slovenskim narodom. Srečanje, ki je bilo mnogo več kot športno.

Preden je prišla na Vrhniko, je Slovenija iz Toronta že igrala v Kamniku in v Litiji. S Kamnikom so izgubili z 1:3, Kamnik je novi član SNL. Litijčane pa so premagali s 6:3. Dobra igra proti Litiji je bila motivacija za Usnjarja. Nogometaši so že takoj v začetku zaigrali hitro in z veliko domišljije, da bi ustregli številnim gledalcem.

Trener Vrhničanov Mladenović se je odločil edino prav, ko je v moštvo vpeljal mlade in nadarjene mladince Horvata, Butka, Zrinskoga in Logožarja. Tako se je potrdilo dejstvo, da mladi lahko z nogometnim znanjem nadomestijo starejše kolege.

Sinteza mladosti in izkušenj je bila usodna v igri z renomiranimi gosti. Zmaga 6:0 (3:0) je samo potrđitev, da Vrhnika dobiva močno nogometno moštvo in da lahko v prihodnost gledamo z optimizmom.

M. A.

Ponosni smo na tako mladino

Brigadirski »horuk« odmeva v teh poletnih dneh po številnih krajih naše domovine. Mladi želijo in hočejo pljunuti v roke. Tudi naši brigadirji, ki nosijo ime »MDB Ivan Cankar«, na trdih in kamnitih istrskih tleh vhtijo krampe in lopate. In delo jim gre kar dobro od rok.

Štirideset naših brigadirjev (30 fantov in 10 deklet) je na republiški delovni akciji v Šmarjah nad Koprnikom. Kopljejo jarek za vodovod. Z njimi so v prvi izmeni še brigadirji iz Kranja, Nove Gorice in Idrije.

Sonce neusmiljeno pripeka, v jarku pa naši fantje in dekleta neusmiljeno toččejo po trdem istrskem kamnu. Zato so tudi že vsi zagoreli. In žuljasti tudi. Vsi le niso navajeni trdega fizičnega dela. »Po nekaj dneh so se zacellili prvi žulji in samo pogledajte, kako krepko sedaj že vsi stiskajo krampe in lopate,« je pohvalila brigadirje namestnica komandanta Maja Kajdič. Sicer pa nam je komandant letošnje »MDB Ivan Cankar« Štefan Režonja, ki mu je letos prvič

spalnice in klubski prostori in na dvorišču vrvolastna jedilnica — se hitro okopajo in že jih je čakalo kosilo. »Utrujenost hitro mine,« pravi Štefan Režonja, tako, da so vse interesne dejavnosti popoldne številno obiskane. V mladinski politični šoli je precej slušateljev. Tudi tečaj iz cestnoprometnih predpisov je dobro obiskan. Nestrpnost pa čakajo na začetek tečaja za vozniško in motorno vožnjo. Poleg tega imajo tudi kulturne večere, gredo v kino, ob nedeljah popoldne pa na izlet do morja, na kopanje.

Na leseni steni jedilnice, kjer se večinoma zadržujejo tudi popoldne in ob večerih, smo videli razne oblike stenskih časopisov. Naši so ravno

se brigadirji dobro počutijo in da skrbe tudi za informiranje. Izdajajo brigadirski bilten »Žulček«. Mateja Stražišar trdno drži lopato; čeprav ni ravno mačji kašelj delati na taki vročini, je zadovoljna. Najmlajši brigadir Sašo Celarc je prvič na taki akciji in pravi, da bo še šel, če bo mogoče, kar vsako leto. Dolgčas pravi da mu ni, saj je v brigadi skoraj ena tretjina fantov in deklet iz Borovnice, s katerimi se pozna že od prej.

Veliko stvari povezuje ljudi med seboj. Mlade brigadirje združuje mladost in delo. Tega se bodo spominjali celo življenje. Spomini na brigado so nepozabni. »Tudi brigadirji, ki so bili letos v brigadi, se bodo čez leta radi spomnili in ponosni bodo, da so bili brigadirji, tako kot so še danes ponosni brigadirji »Šilčki«, ki so 1956. leta regulirali Podlipšičico,« pravi Matija Kreft v svojih spominih.

Srebrni jubilej »Šilčkov«

15. junij 1956 popoldne, dvorišče tedanje I. gimnazije na Vegovi v Ljubljani. Dve ljubljanski mladinski delovni brigadi sta postrojeni, komandant Gerželj in Jelen sredmno držita brigadni zastavi; Tom Poljšak, predsednik OK LMS, govori o tem, kako se je po štirih letih znova pokazala potreba po obnovitvi delovnih akcij, med katerimi sta se kovala bratstvo in enotnost jugoslovanske mladine, kako se je na progah, cestah in jezovih krallo jeklo... Govor v maniri in z besednjakom tedanjega časa, ki je bil navdušujoč. Potlej Viktor Polak komandant okrajnega štaba, prebere ukaz, da bo I. LMDB Majde Šolc pomagala pri regulaciji Podlipšičice pod Malo in Veliko Ligojno, III. LMDB Franca Rozmana-Staneta pa bo gradila stadlon Svobode na Viču.

Brigadi sta se nemirno zganili in komaj je bilo slišati slovesni obljubi komandantov, da bodo brigadirji delovne naloge častno izpolnili; večina je namreč pričakovala, da se bodo udeležili kake zvezne delovne akcije, o katerih so bili nekdanji brigadirji ohrabrujoče govorili, najmanj pa, da se bodo odpravili v Koper, izsuševati morje. Slišati je bilo jezne, mlce prijetne pripombe o plavalnih perutih, o tem, da jim se ni zrasla plavalna kožica, da bo treba po tolikih tisočletjih sredi barja znova zgraditi koliščarsko naselje in vrag vedi kaj vse je bilo tisti trenutek na pol zares, na pol v šali izrečeno.

Ki so brigadirji »izmenjavali« mnenj izročali, sta se brigadi disciplinirano odpravili vsaj na svoje delovišče.

Prvi dan, ko smo se v šotorskem naselju pod obema Ligojnama udomili, smo bili zares nekoliko čudna brigada. Večinoma so jo sestavljali dijaki ljubljanskih srednjih strokovnih šol, porazna manjšina pa smo bili »kulturniki« — tako so nas s prizanesljivim posmehom imenovali tesešejevci — se pravi dijaki gimnazij in nekaj brucev. In še prav so imeli, ko so nas neusmiljeno zbadali, saj bi morali ustanoviti svojo brigado, pa se nas je na zbornem mestu prikazalo le 17, komaj dovolj za tretjo četo I. LMDB Majde Šolc. Drugi dan, ko smo zgrabili lopate in krampe ter samokolnice, ni bilo med nami nobene razlike več — vsi smo bili »šilčki«. Že čez 20 dni je bila (25. 6. 1956) v Ljudski pravici o brigadirjih od Podlipšičici objavljena celostanska reportaža pod naslovom

»MI SMO MLADI BATALJONI«

Začetek tega zapisa večnega brigadirja Igorja Grudna se glasi takole:

»Po grebenu vrh izkopane ilovice se vije kolona. Še slabotni zvoki brigadne pesmi se pridružujejo jutranjemu prebujanju barjanskega sveta pod Malo in Veliko Ligojno.

Prvi jutranji žarki so odsijali obronke Planine in njenih nižjih sosedov Kisovcev. Prvi jutranji vlak je pobral na Vrhniki najzgodnejše potnike in zatem le s težavo sopihal proti Drenovemu griču in naprej proti Ljubljani.

I. LMDB Majde Šolc odhaja na gradbišče. Zvoki brigadne pesmi se prepletajo s prvimi jutranjimi dovtipi, z razmišljanji o vremenu, z napovedmi o današnjih delovnih uspehih. V koloni je še nepoln zasnejen obratov, ki s utrujenim zehanjem ne dopolnjujejo pristoju jutranjo brigadno vzdusje.

»Nebo je relativno jasno, oblaki razveseljuje. Plavanje odpade,« pravi Matjaževa diagnoza.

Pri tem se je spomnil minulega dne, ko se je večno vlažna barjanska zemlja napila deževnice in se kot rahlo testo vdajala še tako previdnim stopinjam.

Spet nekaj taktov pesmi. Zatem Martin nastop.

Marta je simpatična, črnolasa, marljiva, vedno nasmejana in delavna brigadirka druge čete v tej brigadi. Brigadni sposobnostje pravijo, da je njena del-povprečna sposobnost govora nepogrešljivi nad tabornega življenja, tako kot zvok intendantove trobente, večni zbori in Mikijeve šale.

Zato ni čudno, da se je kolona zaskrbnjeno ozirala. Trobenta jih je prezgodaj zbudila, v pol ure so bile trikrat v zboru, tudi Mikij je začel svoj repertoar. Le Marta se še ni ogasila. Dan se za brigado še ni začel...«

Ko se je Marta končno uvrstila v gosji red, je bila brigada popolna. Kronist ter reporter sta za tisti dan

lahko zapisala enake podatke: Brigadirji so zvezili barjanske ilovice. Najboljši brigadir je bil Ivan Gošnik, 480 samokolnicami, najuspešnejša četverka Ivan Mirč, Humek in Danica; neki kmet se je pozanimal za pomoč pri spravilu sena, saj so bili »šilčki« v prostem času zmeraj pripravljene pomagati najbližjim sosedom. Zvečer pa so utrjeni legli k počitku, ko so brigadirsko pesem zamenjali večni barjanski pevci, črničarji in žabe...

Brigadni kronist je lahko v petih tednih, kolikor je tisto leto najboljša trikrat udarna LMDB Majde Šolc, 68 brigadirji neumorno rila po barju in prekoračila normo za 160%, zabeležil še marsikaj zanimivega. Denimo, kako smo praviloma vse spore reševali zvečer pri tabornem ognju. Najboljša ocena in kritika je bila brigadni »vrabec«, rimana brigadna kronika, ali brigadna godnica s prirejenim besedilom B. Brechta na napovedi K. Weila. Na primer:

Bojan Avšič ima lopato in ob njej mirno zaspi, Bojan Avšič ima karjolo, a uspehov ni in ni...

Naslednji dan je Bojan dosegel svoj osebni rekord. Potlej: 17. julija je morala brigada na Vrhniki pričakati Naserja, ki je pred slabim mesecem postal predsednik republike Egipt, ko se je iz Bleda odpravil na Brione, na zgodovinski sestanek s Titom in N. hrujem.

Zares, tedanji čas ima zgodovinsko razsežnost, smo jo tisti trenutek komaj slišali, a smo vendarle od godke spremljali neverjetno prizadeto. Tito se je tedaj zmagoslavno vrnil iz Sovjetske Zveze, na Madžarskem so rehabilitirali nekatero politike, ki so bili zaradi »titoizma«, v Beogradu je bil šahovski dvoboj SZ : SFRJ, ki smo ga ocenjevali ko pomemben politični dogodek, v Ljubljani pa so se dogajale navidežne pomembne reči: Avbelj je govoril o prodoru socialističnega kmetijstva, odprl so prvo samoposredno strežno trgovino, bela moka se je pocenila (sic!) s 72 din...

No, vrnimo se k Naserju. Sporočilo je vzbudilo veliko razburjenje. »Kako naj pozdravimo gosta, ko smo slabše oblečeni kot egipčanski felahi,« je malce ničeno ugotovil eden izmed brigadirjev, zakaj tedaj dan njarja za brigadirske obleke ni bilo. Pa smo tudi ta problem rešili: očedili smo se, ko je vsakdo vedel in zna le predsednik mladine se je bil prisiljen s kosom odpeljati po (edino) maturitetno obleko v Ljubljano.

Sprejem na Vrhniki je bil tak, kot smo pričakovali. Brigadirji so visokega gosta pozdravili s trikratnim »HURA«, Naser se je za hip ustavljal, odzdravil in s smejoč odpeljal proti Postojni.

Spominov je še in še. Neko nedeljo se nam je udarniškem delu pridružil 150 Vrhnčanov in volje, kov, vezi med brigadirji in okoličani so bile vse tesnejše, in ko smo odhajali, so se od nas prišli prisrčno posloviti okoliški kmetje. Pa ne brez orehovca!

Največje presenečenje smo doživeli tik pred odhodom. V skoraj pospravljenem taboru se je nenadoma pojavila 12-letna deklica. Iskala je politkomisarja, ker teh že zdavnaj ni več bilo, so jo nepottili k mami, sem bil tedaj predsednik mladine.

»Kaj bi rada, punčka?« jo vprašam. »Gospod župnik so naročili, da bodo za vašo brigado brali mašo, ker ste bili tako pridni. Ali boste prišli?«

»Zahvali se gospodu župniku za prijaznost,« sem odgovoril, »toda mi se, žal! čez dobro uro odpeljem na nagradni izlet v Crikvenico...«

Teh nekaj jubilejev je bilo verjetno vredno zapisa ob srebrnem jubileju I. ULMDB Majde Šolc. Kakorkoli smo že sprva negodovali nad tem, da bomo morali po barju, se danes zaradi teh in drugih dogodkov vsi »šilčki« še vedno radi spominjamo dni izpred 25. let, ko smo v platneni vasi, skriti sredi borovega gozdička na mokrih barjanskih tleh utrjevali medsebojne tovarniške vezi in prijateljstvo z okoliškimi, prebivalstvom. Konec julija se znova dobimo ob Podlipšičici, da obnovimo spomine na minule dni.

MITJA KREFT

Brigadirski pesem nikoli ne zamre; tudi ko se utrujeni vračajo z delovišča, se sliši odločna pesem »Mi gradimo ceste, ...«

Najmlajši brigadir — 14-letni Sašo Celarc

zaupana ta naloga, v brigadi pa je že četrtič, povedal, da kljub temu, da so precej mlada brigada, saj je povprečna starost komaj sedemnajst let, med najmarljivejšimi. »Kar precej jih je prvič v brigadi in lahko jih pohvalim.« Verjeli smo mu, ko smo videli, koliko so že naredili tisti dan, ko smo jih skupaj s predsednikom občinske skupščine in predstavniki družbenopolitičnih organizacij obiskali na delovišču.

Živahnost in delavnost v brigadi pa ne zamre niti popoldne, ko bi pričakovali, da se utrujeni »spravijo« k popoldanskemu počitku. Ko se vrnejo v naselje — v osnovno šolo v Šmarju, kjer so učilnice sedaj njihov

Zagrizil so v trdi istrski kamen

predno smo jih obiskali pod oknom svoje spalnice iz drobnih kamenčkov postavili Triglav. Skratka, dolgčas jim res ni nikdar.

Poleg vsega tega pa v brigadi tudi ne gre brez športa. Takoj pod šolo je igrišče in pravijo, da je vedno zasedeno; tu se vrstijo tekmovalna med brigadami. Ravno na tem »terenu« pa so staknili tudi večino poškodb. Komandant ima nekoliko v mavcu, dolg suh fant hodi nekoliko postrani — dobil je udarec v rebra pri rokometu. Na trasi ne more delati, zato ga komandant pošlje pomivat pose. Še nekaj jih je, ki si celijo rane.

Z nekaterimi brigadirji smo se zapletli v pogovor. Petnajstletni Marko Svete je že drugi v brigadi, vse mu je všeč, ne boji se trdega dela, le nekoliko »pojama« zaradi hrane. Vencleslav Stare je v brigadi med najstarejšimi. Je prvič v brigadi in šele sedaj je spoznal, da bi moral iti že prej. Presenečen je nad interesnimi dejavnostmi, saj resnično lahko vsak najde nekaj, kar ga zanima. Maja Kajdič pravi, da so žulji že izginili, da

V DRAGOMERU

Na noge so postavili strelski šport

Ljubitelji strelskega športa v krajevni skupnosti Dragomer-Lukovica so na ustanovnem občnem zboru 14. 6. 1981 ustanovili strelsko družino. Pobudo za ustanovitev so dali občani, pripadniki športne in rezervni vojaški starešine, celotno pobudo pa je usklajevala krajevna konferenca SZDL.

Poleg opravljene verifikacije ustanovnih članov — le teh je bilo 18 odraslih in 7 pionirjev — in sprejetja pravil družine, so na ustanovnem zboru govorili predvsem o pripravi dela družine in o njenem vključevanju v vsestransko življenje in delovanje znotraj krajevne skupnosti.

V programu so poudarili predvsem organizirano vključevanje v vodbene skupine kar največjega števila krajanov vseh kategorij predvsem mladih, do-

ljenih nalog. Dogovorili smo se tudi, da bo do nadaljnjega članarina za odrasle po 150 din, kar je zelo visoka članarina, mogoče celo najvišja v primerjavi s podobnimi društvi, toda v zaostrenih pogojih gospodarjenja ne pričakujemo izdatnejše družbene pomoči in se opiramo predvsem na lastne moči.

Vsi, ki se želijo vključiti v družino, naj se oglasijo pri tajnici družine tov. Kuzma Alenki, Pot na Polane 22, Dragomer. M. S.

Gobarska sezona zaradi suše letos ni ravno najboljša, trdijo gobarji. Janiju Kovaču z Brega pa se je nasmehnila sreča. Našel je 3,90 kg težko hrastovo zraščenko.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Čurk Viča, Borčič Milorad, Susman Jakob, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudstva pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SFRJ na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.